Գ. ՏԱՐԻ Թիւ 1215 — ՈՒՐԲԱԹ 14 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 — 27 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 „Ն. Տ."

10 ՓԱՐԱ

ՏՂԻ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՉԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ,

20, ՊԱՊՐ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنیجه سورهانتاق غزته‌سی صاحبه‌امتیازی د. جومله

باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20. Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՁԻ ՏՐՈՒԻԼ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԵՒ ԳՐՄԱՆ Է

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՃԱՄԱՔ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 75
6 » » » 40

ԴԱՇՆԱՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ՃԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ՃԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԿԸ ԾԱԽԻՆ
Ա. Մ Է Ն Ա Մ Ս Ո Ց
10 ԻՆ 20 ԻՆ ԵՒ 30 ԻՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղր.
Մէկ անգամ աւելի տարուելուն համար մանրամասն պայմաններ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
Ա.ՒՒ.ՈՑՆԵՐԸ Ա.ՐՇԱԼՈՑԱՅՆ

Վ. ԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ

Բ.

Տնտեսական եւ առեւտրական կեանքի վրայ մեր խորհրդածութիւններու չարքին մէջ, ըսենք նախ եւ առաջ թէ քաղաքակիրթ աշխարհի մէջ, ինչպէս փաստաբանութեան, բժշկութեան եւ ուրիշ ազատական արուեստներու, նոյնպէս ալ վաճառականութեան համար բարձրագոյն դպրոցներ բացուած են։ Միայն թէ առեւտրական կեանքի մէջ մանող մը պարտաւոր չէ անպատճառ վկայական ստացած ըլլալու՝ բժշկութեան, փաստաբանութեան պէս. հեռուզներուն նման, ուր կան նոյնիսկ գրել կարդալ չգիտցող առեւտուրի մարդիկ, որոնք առեւտրական վարժարաններու մէջ դաստիարակող ուսուցիչներէ աւելի փորձառու եւ բանգէտ են՝ վաճառականական գործերու վրայ։ Եւրոպացին նախապատիւ կը համարի գործնական դպրոցը. եւ ասոր համար է որ Անգլիոյ չատ մը առեւտրական տուներուն մէջ ձրիաբար կ'աշխատին՝ տեղացի, Գերման, Ժընեւացի երիտասարդներ՝ 15էն 24 տարեկան, որպէսզի վաճառականութեան բոլոր գործնական կիրառութեանց մէջ փորձառութիւն ձեռք բերեն, եւ անկէ վերջը բանան իրենց սեփական վաճառականական տուներ։ Հետեւաբար առուտուրի հետեւիլ փափաքող մէկը, իւրաքանչիւր տեղւոյ պահանջումներուն համաձայն կատարելիք առեւտրական գործառնութեանց մէջ գործնական փորձառութիւն ստանալէ զատ, պէտք է տեղեակ ըլլայ հաշիւի, առեւտրական աշխարհագրութեան, փոխադրութեան զանազան միջոցներու, օտար երկիրներու դրամի, չափի եւ կշիռի դրութիւններուն, իր երկրին առեւտրական օրէնքին, մանաւանդ նաեւ թէ վաճառելի ոեւէ ապրանք ո՛ր կ'արտադրուի եւ ո՛ր կը սպառի։

Եւրոպացիին ըմբռնումը այն է թէ առեւտուրի մէջ գանուող անձ մը պէտք է սիրէ իր հետեւած գործը, իր յառաջդիմութեան համար ոգւով չափ աշխատի, համբերութիւն ունենայ, իր առեւտրական գործառնութիւնները կէտ առ կէտ գործադրէ, պարտքերը ճիշտ պայմանաժամին վճարէ, իր գործառնութիւններուն բաւղ դրամագլուխ ունենայ, երկար պայմանաժամերով առուտուր չընէ, հնար եղածին չափ քիչ ծախսէ, թղթակցութիւնները անյապաղ կատարէ, կանոնաւոր սեփական բունէ, ամէն մարդու հետ քաղաքավար՝ բարեկիրթ վարմունք ունենայ։ իր գործածած պաշտօնեաներուն արժանիքը գնահատէ, հնար եղածին չափ զգուշանայ վտանգալից ձեռնարկներէ, ի պահանջել հարկին նեղութեան վայրկեաններու մէջ, փորձառու եւ պատուաւոր վաճառականներու խորհուրդին դիմէ, չընէ այնպիսի յանձնառութիւններ զորս գործադրելու դիւրութիւն չունի, եւ վերջապէս զգուշանայ այն ամէն գործերէն որոնք կրնան վնասել իր վարկին եւ արատաւորել իր պատիւը։

Այս սկզբունքներուն կատարեալ կիրառութեամբ է որ Եւրոպայի մէջ առեւտրական այնքան հսկայ տուներ կը գտնուին ու կը յարատեւեն։

Ինչպէս ուրիշ երկիրներու, այնպէս ալ Անգլիոյ մէջ վաճառականութիւնը երկաթ մասերու կարելի է բաժնել.—Օրինակ երկիրներու հետ արտադրանքի եւ ներածման վաճառականութիւն, գործարանատիրութիւն՝ թէ՛ ներքին սպառման եւ թէ՛ արտածման յատուկ ապրանքներ արտադրելու, եւ երկրին ներքին վաճառականութիւնը։

Մարդ վաճառականութեան այս երեք ճիւղերէն որո՛ն մէջ ալ գտնուի, եթէ ունենայ քիչ մը վերը յիշուած յատկութիւնները, ապահովապէս պիտի յաջողի։ Միայն թէ կրնայ ըլլալ որ առաջին մէկ երկու տարիներուն մէջ փոխանակ չահելու վնասէ. այս պարագային պէտք չէ յուսահատի, և պէտք է յարատեւէ միշտ։ Անգլիացին երբէք չի հաւանիր որ մէկը այս ինչ գործը ձգէ և ուրիշ գործի մը հետեւի. յարատեւ ջանքը կը գնահատէ անկայ։

Սակայն վաճառականական ոեւէ գործի ձեռնարկելու համար, պէտք է մարդ վարժութիւն ձեռք բերած ըլլայատոր մէջ, և ունեցած դրամագլուխին ալ համեմատական ըլլայ գործին։ Միւս կողմէ, Անգլիացին առեւտրական գործերու մէջ պահանջուած յատկութիւններէն զատ՝ հարստութիւն ձեռք բերելու համար նկատի առած է մէկ քանի պայմաններ ալ, որոնց անհրաժեշտութեանը վրայ կը պնդէ։

Այդ պայմաններու գլխաւորները չորս են.

1.—Առեւտրական ընկերակցութիւնները.

2.—Ամբողջ գործը ձեռքին մէջ ամփոփել.

3.—Ընդհանուրին ուշադրութիւնը և համակրութիւնը գրաւելու համար ձեռք առնուելիք միջոցները։

4.—Գործառնութեանց մէջ զգուշանալ դրամական կորուստներէ։

* * *

Առաջին խնդիր.—Անգլիացին կ'ըսէ թէ պէտք չէ ամբողջ հաւկիթները մէկ կողովի մէջ դնել, որպէս զի եթէ մէկ մասը կորչի, միւս մասը ձեռքերնիս մնայ։ Այս սկզբունքին համեմատ, իր բոլոր գրամագլուխը միակ գործի մը չի յատկացներ. այնպէս որ եթէ այդ դրամագլուխը կորսուի, ի պահանջել հարկին մնացեալ մասին օժանդակութեանը կը դիմէ, և կամ ձեռքը մնացած մասը ուրիշ գործի մը կը յատկացնէ։ Սակէ զատ դրամագլուխներու միացումը չատ կարեւոր պայման մըն է։ Օր. համար, երբ 1000 լիրայով դառնալիք գործի մը 10,000 լիրա յատկացուի, բնական է թէ աւելի մեծ չահ ձեռք կը բերուի, և եթէ երբէք վնաս մը յառաջ գայ, դրամագլուխը դնող մարդոց միջեւ պիտի բաժնուի այդ վնասը, որ հետեւաբար աննշան բան մը պիտի ըլլայ գործին մասնակցողներուն համար։

Միւս կողմէ դրամագլուխներու միացումը, առեւտրական ընկերակցութիւնները սա օգուտը ունին որ, մէկ հոգիի մը հետեւած գործին եթէ հինգ տասը անձեր չահակից գտնուին և հետեւաբար միասին խորհին այդ գործին յաջողութեան—բնականաբար աւելի ապահով ու հաստատուն արդիւնք մը յառաջ պիտի գայ։

Միւս կողմէ Անգլիացին՝ միւս աղգերէն աւելի արտադիր է իրեն ինկած չահաբաժիններով գոհ ըլլալու. վէճը, կռիւը, դատավարութիւնը պարզապէս վնաս մը կը նկատէ Անգլիացիին, և եթէ երբէք վատահ ըլլայ իսկ թէ այս կերպով աւելի մեծ գումար մը պիտի անցնի ձեռքը, դարձեալ չի դիմեր այդ միջոցին, այլ ուրիշ կերպով խնդիրը կարգադրելով, իր գործը կը չարունակէ։

Գալով առեւտ. ընկերակցութեանց մէջ վստահութեան գործին, ատիկա չատ պարզ բան մըն է։ Անգլիացին, նախ իրեն հետ գտնուող անձը միշտ վստահելի և բանգէտ կը նկատէ, ցորչափ անոր գէշ ընթացքը չէ տեսած։ Երկրորդ՝ երբ վէճ մը կամ անհամաձայնութիւն մը ծագի, դատարանի դիմելէ առաջ՝ միստաբանական կաճառի կամ նօտարութեան ան. կողմէ որուած որոշում մը սիրով կ'ընդունուի և կը գործադրուի։ Երրորդ, դրամագլուխը դնող անձերը՝ արդէն գործառնութեանց մէջ աչխատութեանց բաժանման օրէնքին համեմատ՝ մէկ մէկ պարտականութիւն ըստանձնելով գործերու կանոնաւոր վարչութիւնը, թղթակցութիւնները, գնումներն ու վաճառումները, և վերջապէս գործին պահանջած բոլոր կարգադրութիւնները ընելէ ետքը, վստահելի վարիչ-անօրէններ անոնցմէ և ատոնց միջոցաւ գործին կանոնաւոր ընթացքը ապահոված կ'ըլլան։

Անգլիոյ մէջ բազմաթիւ են այնպիսի առեւտրական ընկերակցութիւններ, որոնք 5-10 տարի չարունակ չեն կրցած ոեւէ չահաբաժին վճարել. և սակայն դարձեալ չարունակած և յարատեւ կերպով աչխատած ըլլալնուն հետեւանօք, հսկայ ուրեմն յաջողութիւն գտած են, և իրենց բաժնեթուղթերուն դինը հետզհետէ բարձրացած է։ Անգլիացին՝ տրուած է այսպիսի գործերու ապագան գուշակել։ Ի հարկին՝ գործին յաջողութեան համար՝ նոր դրամագլուխներ կը դնէ ան, յանուցումներ կը հրատարակէ, գործակալութիւններ կը հաստատէ, աչխարհի ամէն կողմը առեւտրական ուղեւոր-գործակալներ կը ղրկէ, վերջապէս գործադրելի ուժէ միջոց անտես չընելու ու կը յաջողինէ իր հիմնած գործը, որ անգամ մը կանոնաւոր վիճակի մէջ դրուելէ ետքը, տ՛ը ինքնիրենը կը քալէ և ապագան ապահովուած կը նկատուի։ Առեւտրական ընկերակցութեանց յառջ բերած արդիւնքովը է որ Անգլիոյ ժողովուրդը կրցած է այնքան հարստանալ։

Ամենէն պզտիկ օրինակները մէջ բերելու համար, ըսենք թէ՝ ասկէ 10-20-30 տարի առաջ հիմնուած անուշեղէնեղրու, պիսքիւիթի, օճառի եւն. ընկերակցութիւններ կան, որոնց տարեկան չահը այսօր կը հասնի 100,000էն մինչեւ կէս միլիոն ոսկիի։

Երկրորդ խնդիր.— Ինչպէս ըսինք, Անգլիացին գործի մը ձեռնարկէն առաջ կը չափայ այդ գործին ամէն մասերը իր ձեռքին մէջ ունենալէ։ Օր. համար, անուշեղէններու համար պէտք եղած պատուղները ինքը կը հասցնէ, և կամ ներածութիւնը ամբողջ պատուղը ինքը բերել կուտայ։ Պիսքիւիթի համար պէտք եղած չաքարը, փուռը ինքը կը բանեցնէ, և գիներու աւելնէն աւելի ինկած ժամանակէն աւելի աժան կերպով ձեռք կը բերէ իրեն պէտք եղած ապրանքը։ Ինքը կը կառուցանէ իրեն պէտք եղած մթերանոցները, գործարանները, եւն.։ Նոյն իսկ չատ ընկերութիւններ՝ իրենց աչխատաւորներուն համար տուներ, պանդոկներ կը չինեն, ճաչարաններ կը հաստատեն, և կ'օգտուին ատոնց համար տրուելիք վարձքէն, և ուտեստեղէններու վաճառումէն։

Մ. ՐԻՇԻՇԵԱՆ

ԻՆՉՊԷՍ ԿՈՉՆՉԱՑՆԵՆ ՀԻՆ ՊԱՆՔՆՕԹՆԵՐԸ

Քիչերը գիտեն թէ պանքնօթ մը — օրինակի համար անգլիական պանքնօթը միայն մէկ անգամ դուրս կ'ելլէ պանքայէն և երբ նորէն պանքան դառնայ, այն վայրկեանին իր ճակատագիրը վճռուած է, եթէ նոյն իսկ միայն հինգ վայրկեան չրջաբերութեան մէջ գըտնուած ըլլայ։ Պարզ խօսքով, պետական պանքանները ամբողջապէս կ'ոչնչացնեն իրենց հին պանքնօթները։

Պանքնօթները ոչնչացնելու զանազան ձեւեր կան։ Գերմանիոյ կայսերական եւ Անգլիոյ Պանքան կրակով կը փճացնեն իրենց հին պանքնօթները. բայց Ժրանսայի եւ Մ. Նահանգներուն մէջ քիմիական բաղադրութիւնները կը նախընտրուին, թէեւ Ժրանսայի պանքան երբեմն կրակի ալ կը դիմէ։

Անգլիոյ Պանքան ամէն տարի 18 միլիոն ոսկերլին անուանական արժէքով պանքնօթ կրակին կը յանձնէ. բայց ոչ թէ ամէնը մէկ անգամն, ինչ որ չատ երկար գործողութիւն մը պիտի ըլլար։ Պանքան ամէն օր զանազան տեսակ 50,000 պանքնօթ հրապարակ կը հանէ, ատոնք երբ վերադարձուին, 50,000նոց կապոցներով կ'ոչնչացուին։ Բայց թուղթերը կրակին յանձնուելէ առաջ, վերադարձուած պանքնօթ մը կը պահուի պանքատուներու դարանին մէջ մինչեւ հինգ տարի, որովհետեւ երբեմն պէտք կ'ըլլայ։ Այս կերպով պահուած 77,000,000 պանքնօթ կը գտնուի սովորաբար, և երբ պէտք ըլլայ այսինչ պանքնօթը գտնել, հինգ վայրկեանէն կարելի է մէջտեղ հանել, այնչափ կանոնաւորութեամբ չարուած են թուղթերը։ Այս պանքնօթները 13,400 մատուկներու մէջ կը պահուին։

Պանքատուները այրուելէ առաջ, ծակ մը կը բացուի իրենց արժէքը ցուցնող թուանչանին վրայ, և գլխաւոր արկղակալին ստորագրութիւնը կը պատռուի։ Ծեծուց պանքնօթները կը դիզուին պանքային մասնաւոր հնոցին մէջ, մինչ մէկ կողմէ յատուկ պաշտօնեաներ ուշադրութեամբ կը նային, կըրակը կը վառուի և չատ չանցած կոր մը մոխիր կը մնայ այն թուղթերէն, որոնք հազարաւոր ոսկի կ'արժէին երբեմն։

Գերմանիոյ կայս. Պանքան տարին 100,000,000է աւելի պանքնօթ կ'այրէ կ'ոչնչացնէ։ Ասկից կարծուածին չափ հսկայ գումար մը չի ներկայացներ, որովհետեւ չատերը պզտիկ գումարներ կ'արժեն և մեծ մասը 5 մարքէն աւելի գին չունին։

Ժրանսայի Պանքան ամէն տարի 600 000 պանքնօթ կը փճացնէ, արժէք՝ 12 միլիոն ոսկերլին։ Առաջ ատոնք հսկայ խարոյկի մը վրայ թաւալող վագոնակի մը մէջ կ'այրուէին, բայց հիմայ քիմիական բաղադրութիւններով խիւսի մը կը վերածուին քանի մը տնօրէններու աչքին առջեւ, ծակծկուելէ և «Ջնջուած» նշանակուելէ վերջը։ Ամէն 15 օրը անգամ մը այս կերպով պանքնօթներ կը ջնջուին։

Անգլիոյ մէջ բաղդատաբար քիչ թղթադրամ կը տեսնուի, բայց Մ. Նահանգներուն մէջ բոլորովին տարբեր է. հոն աւելի թղթադրամ կը տեսնուի քան դրամ։ Եւ արդէն ոչ մէկ երկրի մէջ այնչափ չրջաբերութեան հանուած թուղթ կայ որչափ Ամերիկայի մէջ։ Մ. Նահանգներու Փանձը միլիոնաւոր տոլար արժողութեամբ տոմսեր հրապարակ կը հանէ, 1էն մինչեւ 500 տոլար արժէքով. միւս կողմէ Ամերիկայի ամէն կողմը անհամար թուով պզտիկ դրամատուներ կան, որոնք ահագին թուով թուղթեր չրջաբերութեան կը հանեն, կառավարութեան դրամական աւանդ մը ձգելով իրեւ երաչխաւորութիւն։

Մ. Նահանգներուն մէջ, հին պանքնօթները միշտ կը զատուին, կարգի կը դրուին, և երբ իրենց թիւերը ճշդուին և ջնջուին, իւրաքանչիւրը հարիւրոյ կապոցներ կը չինուին։ Ոչնչացուելէ առաջ, չորս ծակ կը բացուի իւրաքանչիւր կապոցի վրայ, ծակելու յատուկ խոշոր մեքենայով մը. յետոյ ծրարները կէս կէս կը կտրուին, և մէկ կէսը նորէն կը համրուի և կը նշանակուի։ Երբ ո և է սխալ չգտնուի, կտոր կտոր եղած կապոցները այս անգամ վիթխարի մեքենայի մը մէջ կը դրուին, որուն ներսի կողմը անհամար սուր չեղբեր չինուած են. երբ մեքենան գործել սկսի և չեղբերը չարժին, տոմսերը ամենամանր կտորներու կը վերածուին։

Բայց տակաւին ամէն բան լմնցած չէ. մանրոյ մեքենային կտորները մեծ կակ տակտերու մէջ կը դրուին և կը խառնուին քիմիական բաղադրութիւնով մը։ Ասկէ վերջը միայն խիւս մը կը մնայ, որ օգուտ չունի իրրեւ թղթա-

—Հրամանքնիդ չէք բարկանար, հարցուց Տիմոթէոս աղան։

—Այո՛։

—Ետեւէ ետեւ երկու հարիւր յիսնուն բանամ հինգ հարիւրներ բանամ... հազար բանամ ու չես բարկանար հէ... ճանըմ, ձգենք հիմա պարապ խօսքերը... բարի՛ւն լմնցաւ։

—Չէ տակաւին։

—Լմնցնենք ուրեմն... նորէն թուղթ տանք... դուն տո՛ւր... ոչ, ոչ... ինձի տո՛ւր ես տամ... չէ, չէ... դուն տո՛ւր... հէ՛... կեցիր աս անգամ ես տամ... տո՛ւր աղբար տո՛ւր, դուն տո՛ւր... ի՛նչ կըսես...

—Որպէսզի տո՛ւր։

—Դուն տուր ի՛նչ տամ աղբար։

—Որովհետեւ թէ թուղթ։

—Տուր, թուղթը տուր։

—Կտրէ։

—Կտրեցի։

—Առէ՛ք... կաղաչեմ միայն որ չբարկանաք...

—Զբարկանամ... բարկացող կա՞յ։

—Ձիյտեմ... և եթէ պիտի բարկանաք չխաղանք...

Մի՛ խաղար աղբար, մի՛ խաղար, գաթը դուք ասանկ էք, երկու երեք բարթի կը խաղաք, կը վաստկիք, յետոյ կը փախչիք։ Մ՛վ բարկացաւ... ըսենք թէ բարկացայ, ի՛նչ իրաւունք ունիս բռնանալու իմ վրայ որ չբարկանամ, դուն իմ բարկութեանս քե՞ֆն ես... գնա սըկէց... գաթը քեզի պէս մարդուն հետ խաղալը չվայլեր ինձի։ Անպիտա՛ն...

Աբրահամ աղան կը մտաբերէ Տիմոթէոս աղային ականջներէն քաշել, բայց քաղաքավարութիւնը կը կապէ անոր ձեռքերը և թոյլ չըներ որ գործեն։ Ի՛նչ պէտք ունիմ, կը հարցնէ ինքնիրեն, նեղուելու նոյնիսկ այն բանին մէջ որ զուարճացնելու սահմանուած է։ Ինչո՛ւ այսչափ համբերեմ։

(Շարունակելի)

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ (33

Ց. Ց. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

ԺԱ.

—Ի՛նչ չուտ երկու հարիւր ըրիր...

—Ծխուն...

—Խաղէն խապար չունիս ամա, աղօթք ըրէ որ թուղթ կուգայ կոր։ Ինչո՛ւ համար առաջ յիսունը չբացիր որ վերչէն ալ հինգ հարիւր ըսէիր... չլսես կոր ամա... թուղթը կ'օգնէ կոր...

—Հինգ հարիւր...

—Հինգ հարի՛ւր մի... ելէք քովէս քիչ մը հանըմ... քիթս կը մանէք կոր նէ... ձեռքս չեմ կրնար կոր երկնցնել որ թուղթ նետեմ, հեռացէք քիչ մը... անդին գացէք... էօֆ... ի՛նչ հինգ հարիւր է աղբար... հինգ հարիւրը ուսկի՛ց հանեցիր... քանի՛ աղչիկ ելաւ... քանի՛ պաճախ ելաւ... այս խաղին խելքս չպահկիր կոր վէսելամ...

—Երկու հարիւր յիսուն...

—Վաթսուն մ'ալ բանանք նայինք։

—Հարիւր...

—Բսան ալ մէկ բանանք... օհ, օհ, օհ... ասանկ չնչին թուանշաններով... աղբար եկուր սա տեղերնիս փոխենք։

—Փոխենք...

—Թուղթ առ...

—Առէք... երկու հարիւր յիսուն...

—Դիւս կայ այս թուղթերուն մէջ...

—Հազար...

—(կիցը մը տալով սեղանին)վազ անցիր, Աստուածդ սիրես նէ... ասանկ խայտառակութեամբ խաղ չի խաղացուիր... աղբար թուղթը ո՛վ տուաւ։

—Դուն տուիր։

—Անանկ է նէ թուղթը դուն պիտի նետէիր...

—Ես նետեցի եա։

—Ո՛չ, ես նետեցի։

—Սխալ է։

—Ես նետեցի։

—Ոչ։

—Այո։

—Ոչ։ Ո՛վ նետեց, աղաներ, դուք ըսէք։

—Իրաւ որ մոռցանք։

—Դուն նետեցիր աղբար, իրաւունք ունիս, յանցանքն իմս է... իմս է որ չգիտցած չետեւած մարդուս հետ թուղթ կը խաղամ կոր...

—Ինչո՛ւ ծանր խօսքեր...

—Ի՛նչ ծանր խօսք աղբար... յանցանքը իմս է կըսեմ կոր... ա՛ն ալ ծանր խօսք է... ես այս խաղը խաղալուն կերպը չեմ գիտեր կոր, լմնցաւ... վայ չունչանորդի թուղթ վայ, վայ անիծից արմատ թուղթ վայ, այսչափ ալ ձախորդութիւն... կարծես կը հալածէ կոր ղիս աղբար... գեանին տակն անցնիմ թէ որ մէյ մ'ալ սա պեղիքը խաղամ նէ... աղբար ես խաղի մէջ լմնաս չեմ բարկանար... բայց անանկ պարագաներ կան որ մարդս ինքնիրմէ կելլայ։

—Շատ իրաւունք ունի Տիմոթէոս աղան, ըսաւ ներկաներէն մին, ինձի ալ գէշ թուղթ մ'եկաւ օր մը, մազ մնաց որ կռիւ պիտի ընէի...

—Եթէ այս թուղթն ուրիշի մը գար՝ մեծ փոթորիկ մը կելլէր այսօր հոս, յարեց ուրիշ մը։

—Շատ քիպարութեամբ վարուեցաւ Տիմոթէոս աղան չիտակը, մրմռաց երրորդ մը։

—Եթէ Տիմոթէոս աղային տեղ ուրիշ մ'ըլլար, Աբրահամ աղան չատոնց ձեծը կերած էր։

—Շիտակը ես չեմ բարկանար երբ կորնցնեմ պատասխանեց Աբրահամ աղան։

—Զբարկանամ... բարկացող կա՞յ։

—Ձիյտեմ... և եթէ պիտի բարկանաք չխաղանք...

Մի՛ խաղար աղբար, մի՛ խաղար, գաթը դուք ասանկ էք, երկու երեք բարթի կը խաղաք, կը վաստկիք, յետոյ կը փախչիք։ Մ՛վ բարկացաւ... ըսենք թէ բարկացայ, ի՛նչ իրաւունք ունիս բռնանալու իմ վրայ որ չբարկանամ, դուն իմ բարկութեանս քե՞ֆն ես... գնա սըկէց... գաթը քեզի պէս մարդուն հետ խաղալը չվայլեր ինձի։ Անպիտա՛ն...

Աբրահամ աղան կը մտաբերէ Տիմոթէոս աղային ականջներէն քաշել, բայց քաղաքավարութիւնը կը կապէ անոր ձեռքերը և թոյլ չըներ որ գործեն։ Ի՛նչ պէտք ունիմ, կը հարցնէ ինքնիրեն, նեղուելու նոյնիսկ այն բանին մէջ որ զուարճացնելու սահմանուած է։ Ինչո՛ւ այսչափ համբերեմ։

(Շարունակելի)

ոչ ուսեալ եւ կրթեալ ։ Հաւասար կը ծնինք ամէնքնիս, տգէտ և առանց կրթութեան. աշխատութեամբ ու ջանքով է որ ըստ մեր ընդունակութեան կը ստանանք կրթութիւն եւ ուսումնունք ։ Արդ, այս բարեմասնութիւնը զոր ամէնքը կրնան ստանալ, բաւ է որ ուզեն, եւ որ անցաւոր ու արտաքին գեղեցկութենէ շատ վեր է, փոքրամասնութեան քով կը գտնուի միայն ։(*)

Շատ երիտասարդներ անպատուութիւն կը սեպեն ակումբ մը մտնել՝ առանց վերջին նորաձեւութեան համաձայն հագուած ըլլալու ։ Բայց չեն ամչնար տգէտ ըլլալնուն եւ պէտք եղած ատեն երկու բառ օտար լեզուով ուղիղ արտասանել կամ գրել չկարենալնուն ։ Ատոնք իրենց հագուստին կապուստին մեծ խնամք կը տանին, բայց իրենց խելքի վիճակին վրայ չեն մտածեր բնաւ ։

Օր մը ուսեալ մարդուն մէկը այս չիք պարոններէն մէկուն հետ խօսելէ ետքը կ'ըսէր.—«Լաւագոյն պիտի համարէի, եթէ սա երիտասարդը նուազ գեղեցիկ հագուած ըլլար եւ աւելի աղէկ խօսէր ։»

Հոս ուսումնք ըսելով միայն օտար լեզուներ խօսիլը չեմ հասկնար, և ոչ ալ միայն գիտութիւնը ։ Վասն զի, ո՛չ լոկ գիտութիւնը եւ ոչ ալ լոկ լեզուները մարդուս միտքը կը զարգացնեն ու կը կրթեն ։ Ատոնց ներդաշնակ եւ կանոնաւոր միաւորութիւնն է որ պիտի ձեւացնէ զարգացեալ եւ բարեկիրթ մարդը ։ Ասոր համար իմաստախոհ մանկավարժներ բոլոր Եւրոպիոյ մէջ երիտասարդութեան ուսմանց համար պատրաստած ծրագիրներուն մէջ բովանդակ գիտութեանց տարրները դրած են ։ Ատոնց մէջ ո՛չ ընդհանուր մասնագիտութիւն, ոչ բարոյական գիտութիւն, ոչ փիլիսոփայութիւն եւ ոչ նոյն իսկ անդամազննութիւն և այլն կը պակսին. այնպէս որ ուսանողը տասը տարուան շրջանին մէջ ոչ միայն քանի մը լեզուաց տեղեակ կ'ըլլայ, այլ բովանդակ գիտութեան ։ Եթէ այսպէս ուսանելէ վերջ՝ երիտասարդը դպրոցէն ելլէ, լայն գաղափարներու, կիրթ ճաշակի եւ աշխոյժ մտաց տէր կ'ըլլայ, ու զինքը շրջապատող իրերն ու երեւոյթները անոր զարմացման պատճառ չեն ըլլար ։ Դարձեալ երբ սրահ մը մտնէ, իր ուսումնքովը կը փայլի, ոմանցից կը խօսի եւ կանանց հարցումներուն ճարտար կը պատասխանէ, ամէնուն հաճելի կ'ըլլայ եւ ամէնուն համակրանքը կը շահի ։

Այս չէ սակայն իրականութիւնը ։ Դպրոցներուն մէջ հայու աշակերտներէն 100էն 20ը իրենց ուսումնքը կ'աւարտեն, և հայու 100էն 4ը կամ 5ը բարձրագոյն ուսմանց կը հետեւին ։ Մնացածը դպրոցին շրջանը կիսկատար ձգելով, երեք չորս տարի առաջ կը թողուն կ'երթան ։ Ըսածիս վրայ տարակուսողները հաճին երթալ քաղաքիս բոլոր դպրոցները այցելել. պիտի տեսնեն վարի դասարանները աշակերտներով խճողուած, իսկ բարձրագոյն դասարաններուն մէջ հինգ, վեց առ առաւելն եօթը աշակերտ, «ցանցառ նաւաբեկեալք ընդարձակ ծովուն մէջ», rari nautes in gurgite vasto, ինչպէս կ'ըսէ Վիրգիլիոս ։

Այդ դասալքութեան պատճառը երբեմն աշակերտին ծուլութիւնն է, բայց շատ անգամ ալ ծնողաց նախապաշարումներն են ։

Հայու տղան 5-6 տարի դպրոցը յաճախելով սկսած է ուսման համը առնել ու եռանդով աշխատիլ, և ահա հայրը այսչափ գիտութիւն չատ համարելով, զաւակը դպրոցէն կը հանէ ։

—Տղաս, բանաստե՞ղծ պիտի ըլլայ որ այսչափ գիր կը գրէ, ամէն օր կը սորվի, կամ թէ փիլիսոփա՞յ պիտի ըլլայ որ այսչափ գիրքեր կը կարդայ. հա՛յտէ նայինք, տղաս, չուկայ երթալու է, այդ բաները սաակ չեն շահեցներ ։

Եւ մտքով աղքատ մարդը կը դնէ իր տղան քսակով հարուստ վաճառականի մը կամ խարդախութեամբ նշանաւոր խանութպանի մը քով, առանց մտածելու թէ գիտութիւնը սաակ կրնայ շահեցնել, բայց դրամը գիտութիւն չի տար մարդուն ։

Խեղճ հայրը չի մտածեր թէ ա՛լ անցած են այն ժամանակները, ուր պարզ գրել կարդալը կը բաւէր ոսկի դիզելու համար, և թէ օրէ օր աճող կեանքի մրցումը՝ լուրջ և բարձր ուսումնքը յաջողութեան անհրաժեշտ պայման դրած է ։

Ուրիշ ցաւալի կէտ մը վրայ ալ կը հրաւիրեմ ընթերցողներուն ուշադրութիւնը ։ Եթէ դպրոցը կիսկատար ձգող տղոց ամէնքը աղքատ դասակարգէ ըլլային, պիտի ըսուէր թէ դրամական միջոցներու պակասութիւնն է ատոր պատճառը. բայց դժբաղդաբար հարուստ և միանգամայն տգէտ տղաք բաղդատմամբ աւելի մեծ թիւ մը կը կազմեն ։

Քանի՞ են այն հարուստները որ իրենց զաւակներուն լաւ ուսումնք առնել տուած են ։ Ո՞ւր են մեր գիտունները, մեր տարրաբանները, մեր բանասէրները, մեր մասնագէտները ։ Եւ ըսել թէ գիտութեան պէտք չունինք, չատ անհեթեթ պիտի ըլլար ներկայ դարուս մէջ, քանի որ աշխարհ գիտութեամբ կը յառաջանայ ։ Եթէ աղքատին համար ուսման և կրթութեան թերութիւնը յանցանք մըն է, յանցանք մը որ իր մեղմացուցիչ պարագաները ունի, հարուստին համար ոճիր մըն է աններելի ։ Ահա՛ բոլոր այս պատճառներուն համար է որ շատ անգամ Ֆրանսացիի մը կամ ո՛ և է Եւրոպացիի մը առջեւ մեր կիները կը զմայլին, ու կ'ըսեն. «մեր մէջ մարդ չկայ» ։

Որպէս զի այս խօսքը չկրկնուի մեր օրիորդներուն փափուկ շրթանց վրայ, պէտք է լաւ հասկնալ թէ հարստութիւնը ամէն բանին տեղը չի կրնար բռնել, և թէ հարստութիւն և կրթութիւն հոմանիշ չեն ։ Պէտք է խոստովանիլ թէ դրամը կեանքի մէջ ամէն բանի փորձաքարը չէ, և գիտնալ թէ նիւթական շահերէ զատ կան ուրիշ բարոյական շահեր, որոնք ամենէն բարձրներն են եւ ամէնէն արդիւնաւորները ։ Վերջապէս մոռնալու չէ քաղաքական տնտեսութեան սա գլխաւոր սկզբունքը թէ «գիտութիւնը դրամագլուխ մըն է» ։

ԳՐԻԳՈՐ ԲՈՒԺՃԵԱՆ

(*) Չեմ գիտեր որ հոս պէ՞տք է աւելցնել թէ իրենց թերի կրթութեանը համար երիտասարդներու չհաճող օրիորդներն ալ հեռու են կատարելութենէ. բայց ատոնց թերութիւնները՝ առաջիններուն պակասութիւնները չեն անհետացներ ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. ՉԷՄՊՐԼԷՆ ԻՐ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ վերջին օրերը յուսատու դէպքերու ականատես կ'ըլլայ ։ Շաբաթ օրը Բարերյոսի գաղթավայրին ամէն կողմէն 100է աւելի անդամներէ բաղկացած պատգամաւորութիւն մը Անգլիոյ գաղթային նախարարին ներկայանալով, հաւատարմութեան ուղերձ մը մատոյց ։ Ուղերձը կարդացող պատուիրակը ճառ մը խօսելով, ըսաւ թէ Բարերյոսի Աֆրիքանտըրները կը փափաքին վերջ տալ ցեղային պառակտումներուն, եւ ցուցնել Պ. Չէմպրլէնի թէ իրենք անհաշտներ չեն ։ Ուղերձին մէջ տրտունջներ կ'ըլլային զինուորական վարչութեան պատճառած նեղութիւններուն, եւ պաշտօնական քննութիւն մը կը պահանջուէր ։ Ուրիշ պատգամաւոր մըն ալ խօսք առնելով, հաշտութեան եւ խաղաղասիրութեան շունչով մը կոչում ըրաւ որ քէնը եւ ատելութիւնը դադրին երկու կողմէն ալ, եւ աւելցուց թէ իրենք այդպէս պիտի յորդորեն իրենց ժողովուրդը ։ Պ. Չէմպրլէն պատասխանեց այս ճառերուն, ուրախութեամբ ընդունելով պատգամաւորութեան տուած հաւաստիքները ։ Մերժեց զինուորական վարչութեան մասին քննութիւն մը բանալու առաջարկը, որուն գործադրութիւնը նորանոր դժգոհութիւններու առիթ պիտի ըլլայ, ըսաւ ։ Ցետոյ խստիւ պախարակեց Բարերյոսի մէջ ծագած ըմբոստութիւնը, բայց ընդհ. ներումի խոստում չտուաւ, ինչպէս կը սպասուէր ։ Անգլիոյ գաղթային նախարարը անգամ մըն ալ հասկցուց թէ պօէրական հանրապետութիւն մը հաստատելու գաղափարը պէտք է մոռցուի յաւիտենապէս ։ «Եթէ անցեալին մէջ տեղ տեղ անգլիական կայսրութենէն բոլորովին անկախ Հարաւ. Աֆրիկեան Թագաւորութիւն մը կամ հանրապետութիւն հաստատելու իղձ մը կար, հիմայ ուրախ եմ խորհելով որ անիկա բոլորովին անհետացած է ամէն կողմէ, որովհետեւ այդ տեսակ գաղափար մը թէ՛ վտանգաւոր էր և թէ անգործնական» ։ Պ. Չէմպրլէն յետոյ անգլիական կայսրութեան հետ դաշնակցութեան մը վրայ խօսելով, ըսաւ. «Պիտի սիրէի դաշնակցութիւն մը տեսնել, քայլ մըն ալ առաջ երթալով, պիտի ըսեմ թէ պիտի սիրէի ձեզ միացած տեսնել մէկ մեծ խորհրդարանի մը մէջ ։ Բայց անպատեհ աճապարանք մը մահացու պիտի ըլլար. հիմայ վիճաբանութեան ժամանակն է ։ Ինծի համար ոչ մէկ բան այնչափ հաճելի պիտի ըլլայ որչափ գիտնալ թէ դաշնակցութիւնը այս ներքինդին ողջութեամբ միջոցին տեղի պիտի ունենայ ։»

ՄԱՏՆՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐ ՄԸ երեւան ելեր է Գերմանիոյ մէջ, ինչպէս հեռագիրը կը ծանուցանէր ։ Նաւապետ Բէյզէր անուն մէկը Վիլհէլմսհաֆէնի ծովային դատարանին առջեւ քաշուած է, ամբաստանուելով ճիշդ այն յանցանքով որով մեղապարտ կը նկատուէր Տրէյֆիւս ։ Եղած ամբաստանութիւնը սա է թէ՝ խորհրդաւոր կերպով անյայտ եղեր են Բէյզէրին յանձնուած կարգ մը գաղտնի նշանագրութիւններ ։ Պաշտպան փաստաբանը կ'ըսէ՞ թէ Բէյզէր յանցաւոր է, միայն իր անհոգութեան համար, քանի որ ի՛նք ալ չի գիտեր թէ ի՛նչպէս գողցուած էին նշանները ։ Վկաներուն մէջ կը գտնուին ծովային նախորդ նախարարը և նաւապետ Լանս ։ Այս դատին մէջ պարագայ մը կայ որ մեծ հետաքրքրութիւն շարժած է ամբողջ Գերմանիոյ մէջ ։ Քօղածածուկ գեղանի կին մըն ալ կը գտնուի վկաներուն մէջ, նշանակելի է որ Տրէյֆիւսի դատին մէջ ալ համբաւաւոր «քօղածածուկ կին» մը կար ։

ՍԵՒԱՄՈՐԹԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ կատաղի կռիւ մը տեղի ունեցաւ Նիւ-Օրլէնսի մէջ, հինգշաբթի գիշեր ։ Ոստիկանութիւնը կ'ուզէր ձերբակալել Սիմս անուն սեւամորթ մը ։ Սիմս ռիվոլվէրով կրակ ընել սկսաւ և ոստիկանները անյաջողութեան մատնեց մինչեւ ուրբաթ առտու, երկու հոգի վիրաւորելով ։ Ոստիկանները վերջապէս ստիպուեցան վառած բամպակ և ծծումբ նետել սեւամորթին տան պատուհաններէն, կրակի տալով տունը ։ Սիմս ինքզինքը բոցերէ շրջապատուած տեսնելով, ձեռքը հրացան մը դուրս խուժեց, և վայրկենապէս սպաննուեցաւ ։ Ջրհան մը պատրաստ ըլլալով, կարելի եղաւ մարել հրդեհը ։ Հազարաւոր Ամերիկացիներ ներկայ էին այս կռիւին ։

ԱՂՋԻԿ ՄԸ ՈՐ ԱՍԵՂ ԴՈՒՐՍ ԿՈՒՏԱՅ.— Նաբոլիի մէջ երեք բժիշկներ աղջիկ մը կը քննեն, որ նմանը չտեսնուած հիւանդութենէ մը բռնուած է ։ Այս աղջիկը «խուղէրի»ի ենթակայ է, և իր մարմինէն ժամանակէ մը ի վեր ասեղներ և գնդասեղներ դուրս կ'ելլեն ։ Այս օրերս Ռէօնթկէնեան ճառագայթներով կատարուած քննութենէ մը հասկցուած է թէ տակաւին շատ մը ասեղներ և գնդասեղներ կան աղջկան մարմինին մէջ ։ Բժիշկները չեն կրնար բացատրել այս երեւոյթը, բայց կը կարծուի թէ աղջիկը ասեղ և գնդասեղ կը կլլէ երբ ջղային տագնապէ մը բռնուի ։ Ենթադրելով որ այսպէս ըլլայ, նորէն դժուար է բացատրել թէ ի՛նչպէս այդ ասեղները իրենց ծայրերէն դուրս կ'ելլեն ։

ՏԻԿԻՆ ԻՒՄՊԷՐ շահեցաւ Քաթոյի հետ ունեցած դատը, ինչպէս ծանուցաւ ։ Իւմպէռ ընտանիքը ամբողջովին անպարտ արձակուեցաւ այդ դատին մէջէն ։ Վճիռը կարդացուեցաւ շաբաթ օրը, խուռն բազմութեան մը առջեւ, ու թէեւ ատիկա չի կրնար ո և է ազդեցութիւն ունենալ մեծ դատին վրայ, տպաւորութիւն գործած է ժողովուրդին վրայ ։ Այսօր հասարակ Ֆրանսացի մը հաւնիլ սկսած է թէ Տիկին Իւմպէռ ներկայացուածին չափ սեւերես մէկը չէ, և հիմայ որ օրինաւոր դատարան մը կը հաստատէ իր անմեղութիւնը՝ անողորմ պաշտպանհանջի մը հանդէպ, չպիտի զարմանայ եթէ տիկինը երկրորդ յաղթութիւն մըն ալ տանի Ամբաստանիչ Ատեանին առջեւ ։ Տիկին Իւմպէռ, շաբաթ օրը սա խօսքերը ըսեր է իր փաստաբանին, երբ դատարանէն դուրս կ'ելլէր.

—Շնորհակալ եմ, սիրելի փաստաբանս, շնորհակալ եմ. Ասիկա արդարութեան սկզբնաւորութիւնն է ։

Միւս կողմէ պահակ զինուորը, բանտին դուռը ցուցնելով, կը գոչէր.

—Քալէ, շուտ քալէ, տիկին ։

"ՌԷՕՅՅԻԻ ՅԱՒԵՐԺԱՀԱՐՍԸ"

Բարիզի ոստիկանութիւնը ոճրագործներու, գողերու վտանգաւոր խմբակ մը երեւան հաներ է, որուն պետն է մանկամարդ և գեղեցիկ աղջիկ մը, «Ռէօյյիի յաւերժահարսը» անունով ճանչցուած ։

Ոստիկանութիւնը այս զարմանալի խմբակին հետքը գտաւ վերջերս, երբ ցորեկ ատեն 3000 անգլ. ոսկի արժողութեամբ գոհարեղէն և արժեթուղթ գողցուեցաւ Տիկին Բլէզանսի բնակարանէն ։ Ոստիկանութիւնը իմացած ըլլալով թէ Թուղթերէն մէկը ծախուած էր Օր. տը Կորասի մը կողմէ, անմիջապէս կոխեց անոր տունը, Ռէօյյի փողոցը ։ Ոստիկանները բռնի ներս մտնելով, երկու այր և 8 կին գտան, որոնք ուրախ զուարթ կը ճաշէին ընդարձակ սենեակի մը մէջ ։ Սեղանին գլուխը նստած էր Օր. տը Կորասն, ոստիկանները բռնած էին օրիորդը, երբ ուրիշ մարդ մը ռիվոլվէր մը ուղղեց պոռալով. «Ձեռքերնիդ քաշեցէք Ռէօյյի յաւերժահարսին վրայէն, եթէ ոչ հետեւանքը գէշ կ'ըլլայ ։» Երբ ամբողջ խումբը բռնուեցաւ, ոստիկանութիւնը սկսաւ խուզարկել տունը, որ խիստ ճոխ կերպով կահաւորուած էր ։ Սենեակներէն մէկը գողցուած նիւթերու կատարեալ թանգարան մը կը ներկայացնէր, հին կօշիկներէ և նոր գըլխարկներէ սկսելով մինչեւ ոսկի սկիհներ, որոնք եկեղեցիներէ կամ գոհարավաճառներու քովէն գողցուած էին ։ Ուրիշ սենեակ մը վիրահատութեան կազմածներով լեցուած էր, իսկ յարակից սենեակի մը մէջ կը գտնուէր խումբին անդամներէն կին մը, երեսը պատատուած, որովհետեւ վիրաւորուած էր ռիվոլվէրի հարուածէ մը ։

Գզրոցի մը մէջ ալ կարգ մը հետաքրքրաշարժ թուղթեր գտնուեցան, «յաւերժահարս»ին գրով ։ Ասոնցմով ծանօթութիւններ կը տրուէին գողերուն ։ Թուղթերէն մէկուն մէջ կը կարդացուէր. «Ավընիւ Բլէպէր, Պարոն տը... Շատ ծեր ։ Ամուրիներու սենեակ մը կը նստի գետնայարկը, պատուհանները հանդարտ փողոցի մը վրայ կը բացուին ։ Ափիոն կը գործածէ քուն բերելու համար ։ Շատ դիւրին գործ է ։ Արժէքաւոր գոհարեղէններ եւ գեղարուեստական առարկաներ պիտի գտնէք» ։

Ուրիշ մը կը վերաբերէր այն գօղութեան, որուն հետեւանքով բռնուեցաւ խմբակը.—«Տիկին Բլէզանս ։ Մեր կին մը, շատ վախկոտ, առնուազն 4000 անգլ. ոսկի ունի ։ Սպաննեցէք եթէ դիմադրէ, բայց այս վտանգաւոր ծայրայեղութենէն խոյս տուէք, եթէ կարելի է» ։

Դարակին մօտ մարդու գանկ մը կար, որ իբրեւ գանձանակ կը գործածուէր. մէջը քանի մը ոսկի գտնուեցաւ ։ Առջեւը «յաւերժահարսը» սա բառերը քանդակած էր. «Իմ սիրահարներո՛ւս» ։

Հարցաքննութեան միջոցին Օր. տը Կորասն ըսաւ թէ ասկէ առաջ տիկնոջ մը քով սպասուհի էր. քանի մը ամիս առաջ ճարպիկ գողի մը հետ ծանօթացաւ որ վերջերս 20 տարի տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուեցաւ ։ Օրիորդը, որ 19 տարեկան է, խոստովանեցաւ թէ ինք պետն էր ոճրագործներու խմբակի մը որուն տեղեկութիւններ կը հայթայթէր ։ Ձերբակալութեան ատեն ռիվոլվէր ուղղող մարդը յայտարարեց թէ ինք «Յաւերժահարս»ին շնորհներուն արժանացած էր, իբրեւ հետեւանք Բլաս տ'Ալիկրի մէջ տեղի ունեցած սոսկալի կռիւի մը ։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ„Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ
1903

1320 ՏՃԿ.	ՕՐ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 14	1903 ՆՏՐ.
Ձիլ-գատէ 29	+ ՈՒՐԲԱԹ, Պահք ։ Տեառնընդառաջ Տն. Ճէմրէի սանի պէպայ, որ է օր իջմանելոյ ջերմութեան արեւու ի ջուրս ։	Փետր. 27
Ա. ԾԱԳ 6 31		Ա. ՄՕՏ 6.7

Ծնունդ լուսնի ժամ 18 ր. 43
Հողմ եւ ձիւն

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.—1706 փետր. 14ին Աւետիք Պատրիարք Եւդոկիացի կը հրաժարեցուցուի Պոլսոյ Պատրիարքական աթոռէն ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

3000 ՈՍԿԻԻ ԿՏԱԿ ՄԸ

Օտար քաղաքի մը մէջ բնակող ո և է մեծահարուստ անձէ չի համբեր այս անգամ կտակի մը լուրը, այլ աղքատիկ թաղէ մը, ուր կը բնակի հին բարեպաշտութեան օրերու մէկ ներկայացուցիչը, որ իր սահմանին մէջ մասնակի նուէրներ և բարեգործութիւններ ընելէ զատ, կը փափաքի ընդհանուր բարերարութեամբ մը մշտնջենաւորել իր անունը, և այս նպատակաւ պատրաստած է կտակ մը՝ որուն տրամադրութիւնները պիտի պարզենք քիչ մը վարը ։

Կտակարարն է Զաքար էֆ. Դրիգորեան, իբր 55 տարեկան, երբեմն ձուլիչ և այժմ մերթ ընդ մերթ կ'այցելէ Գալաթիոյ մէջ ունեցած գործարանը, որուն հսկողութիւնը միայն կը կատարէ ։ Այս բարիսէր անձը այժմ առնանապետն է Նարլը-գաբուի եկեղեցւոյն, բոլորովին ինքնօգնութեամբ յառաջացած մէկը, այնպէս որ կը պատմեն թէ իր ամուսնացած ատեն դրացիները մեղքցեր են աղջիկը որ դժբաղդ ըլլալու ճակատագրուած է, կ'ըսեն եղեր այդ անձին հետ ամուսնանալով ։ Սակայն Զաքար էֆ. իր բաղդը շինելէ յետոյ, այսօր իր հարստութիւնը կը թողու ազգին ։

Կտակեալ շէնքերն են 4 քարուկիր տուն Նարլըգաբու, Իմրահօր Թրամվայ ճամբէն, մէկ փայտաշէն տուն և մէկ արտ ։ Ասոնց տարեկան հասոյթը պիտի բաժնուի 16 մասի և պիտի տրուի հետեւեալ կերպով.—

6 բաժինը Ազգ. Հիւանդանոցի
2 » Երուսաղէմի
1 « Գալֆաեան որբանոցին
1 » Սամաթիոյ աղքատաց
1 » Պալաթի աղքատաց
1 » Էյուպի աղքատաց
1 » Գասըմփաշայի աղքատաց
3 » պիտի յատկացուի ամէն

տարի հոգեհանգստեան պատարագին, որ պիտի կատարուի հանգուցելոյն հոգւոյն համար Դիւտ Խաչի ամենին օրը, Հիւանդանոցի մատրան մէջ ։ Պատարագիչը պիտի ըլլայ օրուան Պատրիարքը, որ եթէ արգելիչ պատճառ մը ունենայ փոխանորդաբար պիտի պատարագէ եպիսկոպոս մը ։

Զաքար էֆ. անզաւակ է և միայն կին մը ունի, որուն ապրուստն ալ ապահոված է արդէն ։

Կտակագիրը պատրաստուած ըլլալով, կտակարարին ստորագրութիւնը երէկ վաւերացաւ Նարլը Գաբուի եկեղեցւոյ խորհրդարանին մէջ, ի ներկայութեան քարոզիչ Տ. Տաճատ Ծ. Վ.ի, աւագերէց եւ տանուտեր քահանաներու և Թաղ. Խորհրդոյ անդամներու ։

Կտակագիրը երեք օրինակ պիտի ըլլայ, որուն մէկը պիտի մնայ Հիւանդանոցի գրասենեակը, երկրորդը Պատրիարքարան եւ երրորդը կտակարարին մօտ ։

Ժողովուրդի զաւակ եղող այս անձը իր կտակը կ'ընէ դրդուելով միմիայն իր ներքին բարեպաշտական զգացումներէն ։ Ամէնքը կը ճանչնան զինքը իբրեւ անկեղծ եւ բարի հաւատացեալ մը, որուն էն գործնական արտայայտութիւնը եւ ամենէն կատարեալ մէկ ձեւն է իր այս կարեւոր նուիրատուութիւնը ։

Կտակակատարն է Ազգ. Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը, որ ամէն տարի կտակին տրամադրութեան համեմատ որոշեալ գումարներու բաշխումը պիտի կատարէ ։

ԹԷՀՐԱՆԷՆ մեզի գրուած նամակ մը կը խօսի Նորութեան մը վրայ, որուն սկզբնաւորութիւնը պիտի ըլլայ այդ կողմերէն ։ Պարսկահայոց մէջ կրթական գործին մղում մը տալու և դպրոցներ բանալու համար վերջերս յարմար դատուեր է որ անոնք որ կը մերժեն մասնակցիլ յանուն կրթական գործին կատարելի նուիրահաւաքութեան, հասարակութեան բանիմաց մասը իրեն պարտաւորութիւն պէտք է համարի այդպիսիները յանդիմանել և բարոյապէս պատժել. իսկ թեմական վերատեսուչը կարգադրած է որ անոնց անունները կարդացուին եկեղեցւոյ մէջ, բնականաբար իբրեւ պարտազանց անձեր ։ Շիտակը ըսելու համար՝ եթէ Պարսկահայերը վերջերս իրենց շնորհուած կրթական զիջութիւններէն այս կերպով ու այս եղանակով պիտի օգտուին, ցաւալի բան է. մարդը որ չի գիտեր ու չի զգար թէ ի՛նչ պարտականութիւններ ունի հանդէպ ընդհանուր մարմնոյն, այդպիսի մէկուն նկատմամբ ի՞նչ ազդեցութիւն կրնայ ունենալ եկեղեցիներու մէջ եղած այդ յիշատակութիւնը, որ ժամանակին տեղի ունեցած բանադրանքներէն տարբերութիւն չունի գրեթէ ։ Մենք, ճիշդը ըսելու համար, այս պայմաններուն մէջ ձեռք բերուած արդիւնքին վրայ յոյս չունինք. փոխանակ այս տեսակ անգործնական միջոցներու դիմելու, որոցմով արդէն ժլատ մարդիկ աւելի կը խստանան, լաւ կ'ըլլայ որ անոնց զգացման կոչում ըլլայ, ազնիւ-

---

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 51

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷՓԷՆ

Միլիոնները

ԺԶ.

—Մա՛յր, մա՛յր, կակաղեց դուքսը՝ անձկութեան մը մատնուած, մի՛...

Դքսուհին լուռ շարժումով մը՝ մատովը ժամացոյցը ցուցուց.

—Կէս գիշեր է, ըսաւ, տասներկու ժամ ետքը, վաղը ցորեկ, զիս հոս չպիտի գտնէք, ես այլեւս զաւակ չպիտի ունենամ, եթէ այդ տասներկու ժամուան միջոցին չգաք ինծի ըսելու. —«Մա՛յր, պիտի հնազանդիմ» ։ Ասիկա իմ գերագոյն որոշումս է... Օ՛ն, զիս մինակ թողէք...

Սիժիսմոն խոնարհութիւն ըրաւ իր մօրը, որ սակայն իր գլուխը ետին դարձուց, և դուրս ելաւ սենեակէն գինով մարդու մը պէս երերալէն ։

ԺԷ.

Ժամը տասներկուքը կը զարնէր, ճիշդ կէս գիշեր էր՝ երբ Պ. տը լա Թուռ Վօտիէօ դուրս ելաւ իր մօրը սենեակէն ։

Մեքենաբար առաւ գլխարկը՝ զոր քովի սենեակը դրած էր, տունէն դուրս ելաւ և սկսաւ քալել ըստ բաղդին, առանց գիտնալու թէ դէպի ո՛ր կողմը կ'ուղղուէին իր քայլերը ։

Ու, մոլորուն, կը քալէր Սէն-Ժէռմէնի լռին ու ամայի փողոցներուն մէջէն ։

Երկինքէն, մթին ու խոշոր ամպերով բռնաւորուած երկինքէն վար ջուրի հեղեղ մը կը թափէր, ու կը թրջէր Սիժիսմոնին հագուստները ։

Կառապանները որոնք նոյն պահուն կը վազցնէին իրենց կառքերը, տեսնելով Սիժիսմոնը, այդպէս, ցեխերուն ու ջուրերուն մէջ, կ'ըսէին.

—Կառքի պէտք ունի՞ք, պարոն ։

Սիժիսմոն չէր լսեր սակայն այդ հրաւէրները ։

Դուքսը իր քայլամոլոր գնացքին մէջ, յանկարծ Սէնի եզերքը գտաւ ինքզինքը ։

Գետին յորդ ջուրերը թաւալգլոր կը հոսէին, խուլ մռնչիւններով ։

Այն ատեն մթին լոյս մը փայլատակեց Սիժիսմոնի տենդոտ ու խռովայոյզ ուղեղին մէջէն ։

Անձնասպանութեան մտածումը ունեցաւ ։

—Մէկ քանի երկվայրկեան պիտի բաւէր, ըսաւ ինքնիրեն, որպէս զի վերջ տամ իմ սիրտս ու հոգիս բզքտող անձկութիւններուն... Կամքի ճիգ մը, մարմնական շարժում մը, և խորին յաւիտենական քունը պիտի քնանայի այս պաղ ջուրերուն մէջ... ո՞վ պիտի կրնար արգիլել զիս, ո՞վ ետ պիտի կեցնէր զիս՝ իմ այս խորհուրդէս... ինչո՞ւ համար ապրիլ ու տառապիլ, երբ մահը այնքան մօտ է ու դիւրին

Այս մտածումը սակայն փայլակի մը տեւողութիւնը ունեցաւ միայն ։

—Աւա՛ղ, մրմնջեց, իրաւունք չունի՛մ ես մեռնելու... Էսթէր պիտի կորսուէր առանց ինծի... Ես պարտիմ ապրիլ իմ զաւկիս համար...

Եւ նորէն սկսաւ իր աննպատակ գընացքը ։

Երբ Սիժիսմոն նորէն ինքզինքին եկաւ, և իր խորհելու կարողութիւնը վերստացաւ, արդէն անցած էր Շանզ Էլիզէի պողոտան և Պուլոնեի ծառուղիներուն մէջ կը գտնուէր ։

Տենդը կը մեղմանար քիչ առ քիչ ։

Մեռելական ցուրտ մը կը պատէր իր մարմինը՝ մինչեւ ոսկորները ։ Անձրեւը կը տեղար շարունակ ։

Դուքսը որովհետեւ շատ աղէկ գիտէր այդ ծառուղիներու մանուածոյ դարձուածքները, որոնց մէջէն կ'անցնէր ձիով գրեթէ ամէն օր, կրցաւ նորէն ուղիղ ճամբան գտնել և դէպի Բարիզ ուղղուիլ ։

Երբոր Քոնքորտի հրապարակը հասաւ, որոշումը տուած էր արդէն ։

Ինչ որ ալ ըլլար հետեւանքը, մինչեւ ծայրը պիտի երթար ։

Ո՛չ մէկ բանի առջեւ պիտի կասէր, և հոգ չէր թէ անիծուէր իր մօրմէն, օրիորդ Տըրիէօն իր կինը պիտի ընէր անպատճառ ։

Իր մօրը բարկութեան և իր կողմէ անպատուուած աղջկան վատ լքումին միջեւ, կը կարծէր թէ իր խղճին ձայնը կը լսէր, թէ պէտք էր իր անմեղ զոհը երեսի վրայ չձգել ։

Մենք չպիտի փորձենք ո՛չ դատել, ոչ ալ ներկայացնել այդ սոսկալի խնդիրը...

Չպիտի ուզենք ո՛չ ներել, ո՛չ ալ դատապարտել Սիժիսմոնը...

Մի՛ միայն իր հոգիին վիճակը պիտի ճշդենք առանց ո և է մեկնութիւն մը տալու ։

Առտուան ժամը չորսին, Պ. տը լա Թուռ Վօտիէօ իր բնակարանը կը մտնէր՝ ընկճուած վիճակի մը մէջ, զոր շատ դիւրին է հասկնալ ։

Բնաւ չարթնցուց իր ծառան որ սեղանի մը առջեւ նստած կը քնանար, իր տիրոջը սպասելէն յոգնած. ինք վառեց իր ննջասենեակին լոյսը որ մարած էր գրեթէ, ու հագուստները փոխելէ ետքը, նստաւ վառարանին առջեւ ։

Հոն անցուց գիշերուան մնացեալ մասը, առանց տեղէն երերալու, արմուկները ծունկերուն դրած և գլուխն ալ թաղած ձեռքերուն մէջ ։

Առտուան ժամը իննին, կառք մը կանչել տալ, որուն մէջ նստաւ՝ Սէն-Լուի փողոցին հասցէն տալով կառապանին ։

Տիկին Ամատիս կը քնանար տակաւին ։ Կը յիշուի անշուշտ որ նախընթաց գիշերը Օբէրային մէջ անցուցած էր ։

(Շարունակելի)

մարդոց և մանաւանդ հոգևոր պաշտօնեաներու միջոցաւ իրենց զգացնել տըրուած պարտականութիւններն, և այդ կերպով դրամ առնուլ իրենցմէ յանուն կրթութեան, քան թէ այնպիսի միջոցներով որոնք տեսականին մէջ բաւական նշանակութիւն ունին, սակայն գործնականին մէջ բան մը չեն արժեր։ Թէհրանէն գրուած այդ նամակին մէջ կը կարդանք թէ Պ. Աւետեան՝ իբրև հարսանեկան նուէր 30 հազար րուպլի նուիրած ըլլալով Պարսկաստանի մէջ իր կնոջը անունով վարժարան մը բանալու համար (ինչպէս ժամանակին գրած ենք երկարօրէն) այդ գումարը յատկացուեր է Տարվազէ Ղազուինի արդէն գոյութիւն ունեցող աղջկանց վարժարանին, որ ասկէ վերջը տիկին Աւետեանի անունով պիտի կոչուի։ Այդ գումարով ուրոյն վարժարան մը բանալ կարելի չէր, որովհետև տոկոսը չէր բաւեր մատակարարութեանը։

ՆՐԷՆ Էյուպի Ս. Եղիա եկեղեցիի ծերունազարդ Տէր Գրիգոր աւագ քահանան Ս. Պատարագ մատոյց ի հանգիստ հոգւոյ վաղամեռիկ Տիկին Վերժինի Պ. Կիւլպէնկեանի և հոգեհանգստեան պաշտօն կատարեց։ Եկեղեցին լեցուցած էին երախտագէտ Թաղեցիներն և վարժարանին մանչ և աղջիկ ուսանողները՝ իրենց աւագ ուսուցիչով։ Կիւլպէնկեան գերդաստանին կողմէ ներկայ էր Աւետիս էֆ. Կիւլպէնկեան։ Պատարագիչ Տ. Հայրը՝ հակիրճ խօսքերով գրուատեց հանգուցեալը, և այս առթիւ Թաղեցւոց երախտագիտութեան թարգման կանգնեցաւ, յիշելով որ եկեղեցւոյ երկաթեայ դռները հանգուցելոյն ամուսինը՝ Կիւլպէնկեան Պատրիկ էֆ. նուիրած էր մի քանի տարի առաջ։ Հոգեհանգստեան պաշտօնը արտառոց կերպով կատարուեցաւ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ԿԷՏԻԿ-ՓԱՇԱ

Կէտիկ Փաշայի Թաղ. Խորհուրդը իր կազմութենէն ի վեր կարծես ուխտած է Թաղեցիները դժգոհ թողելիք ընթացքի մը մէջ գտնուելու։ Մանաւանդ է արդէն վարժարանին տեսչութեան ոչկամեցողութիւնը՝ նոյն կրթական յարկին մասին տեղեկութիւն առնելու փափաքող Թաղեցի կամ այլ անհատներու այցելութիւնը ընդունելու մասին. պարագայ մը որ իրաւացի կասկածներ կուտայ մեզի՝ վարժարանին գոհացուցիչ վիճակ մը ունենալուն նկատմամբ։ Նոր իրողութիւն մը՝ սակայն՝ նոր դժգոհութեան առիթ մը կ'ըլլայ Թաղեցիին։ Կ'իմանանք թէ վարժարանին աշակերտներէն իբր ութսուն հատը ճամբուեր են դպրոցէն, իրենց ամսաթոշակին վճարումը յապաղեցուցած ըլլալնուն համար։ Յաւալի չէ՞ արդեօք։ Ամէն Թաղային վարժարան ունի թոշակի վճարումը յապաղեցնող աշակերտներ. և սակայն լսուած չէ մինչև հիմայ որ այդքան աշակերտ միեւնոյն ժամանակ ճամբուին ու ել է դպրոցէ մը։ Բարեկրթութեան և քաղաքավարութեան տարրական պայման մը չէ՞ր արդեօք, քիչ մը աւելի փափկանկատ վարուելով մը ունենալ և թոշակի գանձման համար ուրիշ պատշաճ եղանակի մը դիմել, փոխանակ այդ արմատական միջոցին որ չի կրնար բնաւ արդարանալ, նկատի առնելով մանաւանդ թէ Թաղային վարժարաններու միակ հասոյթը չէ աղոց թոշակը, և բարեսէր ժողովուրդին կամաւոր նուէրները կարեւոր մէկ մասը կը կազմեն այդ հասոյթներուն։

Բ.

* * *

ԳՈՒԶԿՈՒՆՃՈՒՔԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

ԱՌ Ս. ԲԵՍԷԼ

Բաց նամակով մը՝ որ հրատարակուած էր «Սուրհանդակ»ի փետր. 7ի թիւին մէջ, Իճատիէի Եկեղեցւոյ չինուութեան մասին Քիֆօի գաղափարին համամտութիւն ցոյց տալու ձևին ներքև, աւելի Գուզկունճուքի դպրոցին փակման մասին մէկ քանի դիտողութիւններ ուղղած, և այդ առթիւ բաժին մըն ալ Իճատիէի վարժարանին Հոգաբարձութեան հանած էիք։

Բայց հարկ էր հրապարակ ելլելէ առաջ ուղղակի Թաղ. Խորհուրդէն տեղեկութիւն առնել, ինչպէս կը պահանջէ պատշաճութիւնը։ Խնդիրը իրականին մէջ բոլորովին տարբեր հանգամանք մը ունի ձեր ներկայացուցածէն։ Գուզկունճուքի Թաղ. Խորհուրդը իր ընտրութեան առաջին տարւոյն վերջերը՝ երբ կարգը կուգայ գիւղին դըպրոցին բարեկարգութեան, քննութենէ կ'անցընէ աշակերտները, Թուով 14 ընդ ամէնը։ Կը տեղեկանայ որ անոնցմէ 4ը կը յաճախեն ամէն օր Սկիւտարի Պալապան իսկէլէսիէն՝ զաւակունք նոյն կողմի պանդոկներուն մէջ բնակող պանդուխտ ընտանեաց, և 5ը միայնակ Իճատիէ Թաղի բարձունքներէն, իսկ մընացեալ 5ը միայն Գուզկունճուքէն, և այս 14ին ամէնքն ալ անթոշակ և տարիքով 3—13։

Այնքան հեռուներէ եկող աշակերտաց ճամբու արկածները ու անպատեհութիւնները խնայելու հոգածութեամբ՝ Թաղ. Խորհուրդը յարմար կը դատէ Պալապանէն եկողներուն Սելամսըզի վարժարանը, իսկ Իճատիէի բարձունքէն եկողներուն, որպէս և բընիկ Գուզկունճուկցի 5 տղոց՝ Ներսէսեան վարժարանը, նկատելով մանաւանդ որ այս երկու վարժարաններուն մէջ անոնք կանոնաւոր դաստիարակութիւն մը պիտի ստանան, քան վարի խեղճ վարժոցին մէջ, ուր ըստ ինքեան չէր կրնար կազմական կանոնագրին համաձայն գէթ դասընթացք մը իսկ հաստատուիլ՝ գտնուող աշակերտաց վիճակը տարիքով թէ թուով ու կարողութեամբ իրարմէ մեծապէս տարբերելուն համար։ Ըստ այսմ, Թաղ. Խորհուրդը կը գործադրէ իր առաջադրութիւնը, զետեղելով այդ 14 տղաքը նոյն երկու վարժարանաց մէջ, ուր՝ անկէ ի վեր խնամեալ դաստիարակութիւն մը կը ստանան՝ առաջուան պէս գրեթէ անթոշակ և ամէնքն ալ մեծապէս գոհ՝ եղած կարգադրութեան համար։ Չմոռնամ յիշելու թէ՝ Թաղ. Խորհուրդը ենթարկած է իր այս կարգադրութիւնը Ուսումն. Խորհրդոյ տնօրէնութեանը։

Ահաւասիկ ասոնք են դպրոցի փակման պատճառն ու պարագաները։ Մովեզրի տուները բնակող մէկ քանի հայ ընտանիքները ի հաշիւ պէտք չէ գնել, վասն զի գրեթէ անոնց ամենքն ալ բարեկեցիկ՝ իրենց տուններուն մէջ կը դաստիարակեն իրենց զաւակները, մընայուն ուսուցչուհիներու միջոցաւ։

Քանի մը ծանօթութիւններ ալ՝ Իճատիէի վարժարանաց Հոգաբարձութեան մասին ձեր ըրած դիտողութեանց համար։

Կարեւոր տեղեկութիւնները քաղելով՝ հասու եղայ որ այդ Հոգաբարձութիւնը աշակերտաց թոշակներուն համար՝ ինչպէս ըսած էիք, երբէք prix fixe չէ հաստատած, այլ թոշակները աստիճաններու վերածած ըլլալով, ըստ այնմ կը կատարէ անոնց սահմանումները՝ իւրաքանչիւր ծնողքի կարողութեան համեմատ։

Եւ ձեր ա՛յն դիտողութեան՝ թէ Հոգաբարձութիւնը արհամարհանօք մերժած ըլլայ որ և է աշակերտ՝ 20ի տեղ 15 զշ. թոշակ վճարել ուզած ըլլալուն համար. այն ատեն պիտի փորձուէի հաւատ ընծայել, երբ այդքան ընդարձակ թաղի մը բնակչաց մէջ՝ գոնէ միակը եղած չըլլայի՜ք ատիկայ ըսողը։

ԴԻՏՈՂ ԹԱՂԵՑԻ

Իճատիէ-Գուզկունճուք

ՆՇԱՆՏՈՒՈՒԹԻՒՆՔ

Ի ՊՕՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

1903 Փետր. 6

1.- Յարութիւն Կարապետեան, հընակարկատ, ընդ. Աղաւնի Անտոնեանի. 25 ձրի։ 2.—Մանուկ Կարապետ Ճէնօղլու, բուրդ գզող, ընդ. Նշանուհի Մարտիրոսեանի. 50—50։ 3.—Պօղոս Մելքոն Մամիկոնեան, գրաչար, ընդ. Պէտրիկ Յովհ. Պապիկեանի. 50—50։ 4.—Կարապետ Յակոբ Պարոնեան, հընակարկատ, ընդ. Սրբուհի Գէորգ Մալխասեանի. 40—40։ 5.—Վահան Համբարձում Աբրահամեան, մետաքսավաճառ, ընդ. Աղաւնի Կարապետ Գալըպճեանի. 40—40։ 6.—Ստեփան Մինաս Միքայէլեան, նալպուր, ընդ. Մէնտուհի-Էկկլամթէն Ենովք Բարիլոյեանի. 50—40։ 7.- Գէորգ Մաքսուտեան, գործավաճառի աշկերտ, ընդ. Հայկանոյշ Տիգրանեանի, 25—ձրի։ 8.—Աշոտ Մինաս Սէմիրճեան, գրագիր, ընդ. Հայկանոյշ Գրիգոր Սիրունեանի, 40 ձրի։ 9.—Կարապետ Յովհաննէս Գարահիսարեան, պաշտօնեայ, ընդ. Արաքսի Գրիգոր Սիմոնեանի. 50—50։ 10.—Կիւրեղ Մարտիրոս Թորգոմեան, հիւսն, ընդ. Արուսեակ Ֆրանկիւլ Գրիգորեանի. 40—25։ 11.—Յակոբ Համբարձում Կէօմրիւքճեան, դերձակ, ընդ. Գոհարիկ Յովհաննէսեանի, 25—ձրի։ 12.—Ներսէս Սերովբէ Փափազեան, գավաֆ, ընդ. Բեբրոն Միքայէլ Բարունակեանի. 50—50։ 13.—Խաչատուր հանգուցեալ Խաչատուրեան, կահագործ, ընդ. Բեբուզ հանգուցեալ Բերովբէ Թոփեանի. 40—25։ 14.—Խաչատուր հանգուցեալ Մարտիրոս Պէօրէկճեան, թռոնճի, ընդ. Աղաւնի Սիմոնեանի. 40—ձրի։ 15.—Գէորգ Պօղոսեան, ձկնորս, ընդ. Եփէնտրու Անտոնեանի. ձրի—ձրի։ 16.—Յարութիւն Պօղոսեան, սրճագործ, ընդ. Աղաւնի-Ակիւլինէի, 25—ձրի։

Կարդալ Դ. երես Խաչատուրեան էֆ.ի պարի ծանուցումը։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

26 Փետրվար 1903

Ֆրանս. %	(3% Français)	99.77
Ըէժի	(Tab. Turcs)	372.
Գօնսօլիտ	(K Turque D.)	30.20
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	129.
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	605.
Թրանսվալ	(Transwal)	146.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏՈՒԱՆ)

ՊԱՇՏՕՆ.—Մաքսային քննիչ անուանուեցաւ Ղալաթիոյ մաքսատան սալօնի դիր-տնօրէն Մուզաֆֆէր պէյ։

Բ. Դրան խորհրդակցութեանց սենեկի օգնական՝ Էքրէմ պէյ։

Բ. ԴՈՒՌԸ հրահանգ տուած է Թղթատարական և հեռագրական վերատեսչութեան՝ քսան հեռագրական պաշտօնեաներ անուանել Ֆաօի հնդկական գիծին համար։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ բժշկական վարժարանի չինութեան աւարտումին համար Երկրագործական պանքան, ըստ հրամանի, 20,000 ոսկի պիտի տայ։

ԱՍՏԻՃԱՆԻ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆ կամ պատուանշանի արժանանալու համար, շրջաբերական մը կրկին կը յիշեցնէ թէ՝ պէտք է աստիճանի վերջին բարձրացումէն ետքը երեք տարի ծառայութիւն մատուցած ըլլալ և կարենալ արդարացնել այդ ծառայութիւններով՝ խնդրուած աստիճանի բարձրացումը։

ՊՈՂԱՅԻ կառավարական պաշտօնատունը սիֆիլիզի հիւանդութեամբ վարակուողներու համար հիւանդանոցի մը չինութիւնը խնդրած է, առաջքը առնելու համար այդ հիւանդութեան՝ որ հետզհետէ կը տարածուի հոն։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԽՌՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ.—Սոպօբանիէի մէջ եղած հարցաքննութեան մը պատասխանելով, Ներքին գործոց նախարարը յայտարարած է թէ Ռասակար ընկերութեանց պետերէն մէկը՝ Զանչէֆ, արգելափակ եղած է Տրէնովոյի մէջ։ Դատարանը ներկայիս այս մարդը կը դատէ, որ իր չարագործութեան պատիժը պիտի կրէ։

Պուլկար իշխանապետութիւնը շրջաբերական մը ուղղած է իր առեւտրական գործակատարներուն, և կը յանձնարարէ որ հակողութիւն ընեն որպէս զի Պուլկար երեւելիները, որոնց հետ յարաբերութեան մէջ են իրենք, ուղղութենէ չշեղին։

—Պուլկար իշխանապետութիւնը զինուորական չըթայ հաստատած է Բէրնիքի և Սիրքովսքոյի կիրճերուն բերանը, աւազակներուն անցքը արգիլելու և զանոնք ցրուելու համար։

—Գիւղերուն մէջ տարածուած պաշտօնական ծանուցում մը կը տեղեկացնէ բոլոր գիւղացիներուն որ աւազակներուն ապաստան տուող ո և է մարդ յանցաւոր նկատուելով, օրէնքին բոլոր խստութիւններովը պիտի պատժուի։

ՋՐՕՍԱՀՐՋԻԿՆԵՐ.— Գերմանական «Մոլթքէ» մեծ շոգենաւը առջի օր մայրաքաղաքս բերաւ 451ի չափ Ամերիկացի և Գերման զբօսաշրջիկներ։ Գերման և ամերիկեան դեսպանները շոգենաւ գացին՝ զբօսաշրջիկներուն այցելելու։ Զբօսաշրջիկները արդէն սկսած են մայրաքաղաքիս զանազան վայրերը պտտիլ։

—Այսօր ալ ուրիշ գերման անդրատլանտեան շոգենաւ մը, «Քայզերինա Մառիա»ին կը սպասուի, որ իր հետ կը բերէ 500 զբօսաշրջիկներ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը երէկ առաւօտ Աւստրեւհունգարական և ռուսական դեսպանատուները երթալով, տեսակցութիւններ ունեցաւ աւստրիական դեսպան Պ. տը Քալիչէի և ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի հետ։

Պ. ՄԱՔՍԻՄՈՎ.— Բեղերպօյըկէն հասած լուրերու նայելով, Պ. Մաքսիմով, Պահրէի ռուսական ընդհ. հիւպատոսը, ամսոյս 18ին ունկնդրութեան ընդունուեր է Զարին կողմէ։ Պ. Մաքսիմով առջի օր մեկներ է Բեղերպօյըկէն դէպի Բարիզ, ուր քիչ մը ատեն մնալէ ետքը, հօս պիտի գայ՝ իր պաշտօնատեղին երթալու համար։

ՁՄԵՌԸ ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ.— Ատանայէն փետր. 23 թուով քաշուած պաշտօնական-հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ վերջերս առատօրէն տեղացած ձիւնին պատճառաւ, Պարաանի (Իչլի գաւառ) Թղթաբերը, որուն կ'ուղեկցէին ոստիկան-զինուորներ և տասնըհինգի չափ ճամբորդներ, ստիպուեր է ետ դառնալ և քաղաք մտնել, հաղորդակցութեան բոլոր ճամբաները ընդհատուած ըլլալով։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Պոլսոյ առեւտրական Բ. դատարանը սնանկ հռչակած է փետր. 10էն Ղալաթիա, Խէնտէք Պաշըի կողմը տպարանապետ Օննիկ Հալէպեանը։ Մինչ գոմիսէր անուանուած է դատարանի անդամ Ճէմիլ պէյ և առժամեայ սէնտիք փաստաբան Սիմոնեանք և Սարաֆեան էֆ.ները։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.—Գոնեա Իրէյլի Նամակատան տնօրէնը՝ Հիւսայէթ էֆ.՝ երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուեցաւ, դըրամ իւրացուցած ըլլալուն համար։ Վճռաբեկ ատեանը հաստատած է այս դատապարտութիւնը։

ՌՈՏՈՍԹՈՑԻ կառավարական պաշտօնատան յարակից գետնին վրայ երկրագործական պանքայի մասնաճիւղ մը պիտի հաստատուի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ.—«Թէրճիմանը Հագիգաթ» կը գրէ թէ՝ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Պ. Պաչէլլի՝ երեսփոխանական ժողովին մէջ յայտներ է թէ իտալական կառավարութեան էն մեծ փափաքն է Թուրքիոյ և Իտալիոյ միջև գտնուող բարեկամական յարաբերութիւնները կրկնապէս ամրապընդուած տեսնել։

ՀԻՍԱՐ ՀԷՆՏԷԼԱԳՈՒՆԴԵՐԸ.— Սպարապետութիւնը գրած է Կայս. անձնապահ զօրաց հրամանատարութեան՝ 89 զինուորներ ընտրել Սէյտ Ղազիի ցեղէն, Հիւսար հեծելագունդերուն համար։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ նախարարութիւնը Սելանիկի մէջ գտնուող ելեկտրագէտ Պ. Ժոզէֆ Նէհամայի 15 տարուան արտօնութիւն տուաւ՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ հրդեհի ելեքտրական ազդարար գործիքներու չահագործման համար։ Այդ գործիքը հնարուած է յիշեալ ելեկտրագէտին կողմէ։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԸ.— Սպարապետութիւնը տեղեկացուցած է բոլոր բանակներու հրամանատարներուն՝ որ պահեստի զինուորներէն անոնք որ զէնքի տակ կանչուելու ատեննին չեն գար, ամէն տարի երկու ամիսի չափ գործօն բանակին մէջ պիտի ծառայեն։

ԼՈՐԸԼԷՅ գերման պահականաւը, քաղաքս եկաւ Պիրէոսէն, ուր նորոգութիւններ կրած էր։

ԽՈՇՈՐ ՁՈՒԿ մը, բռնուեցաւ երեքշաբթի օր Գավազի առջեւ։ Ձուկը, որ 100 օխա կը կշռէր, Զկնարան բերուեցաւ ուր ծախուեցաւ 370 զշ.ի։

ՌՃԻՐ.— Ղալաթիա, Գուլէ-Գափու, Նիքօլի դաչոյնի հարուածով մը սպաննեց Քոչօն և անոր կինը, դրամական վէճի մը հետեւանօք։ Ոճրագործը փախած է։

ՊԱՏՈՒՈՅ ԲՌՆԱԲԱՐՈՒՄ ԵՒ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Ղալաթիա, Նիւքոէք-Գալաթրըմի վրայ, գինարկի և պատրաստ հանդերձեղինաց վաճառականութիւն ընող Պ. Աւրամ Պրիտման՝ գողութեան մը զոհ կ'ըլլայ հետեւեալ կերպով։ Յիշեալին Բերայի բնակարանին վարի յարկը բնակող Տօքդ. Տօքեայի սպասաւորը՝ Մաճիտ, համոզելով Պ. Պրիտմանի հրեայ սպասուհին, կը յաջողի խլել անկէ անոր կուսութիւնը։ Յետոյ, կը համոզէ նաև զայն մեկտեղ Իզմիր փախչիլ, որուն վրայ հրէուհին կը ցուցընէ իր տիրոջը պահուած գոհարեղէններուն դարակը։ Մաճիտ կը կոտրէ զայն և բոլոր արժէքաւոր իրեղէնները գողնալով կը փախչի, առանց նոյն իսկ իր սիրականին միաս-բարով ըսելու, որ կը սպասէր թէ մեկտեղ պիտի փախչէին։ Պ. Պրիտման գործին տեղեկանալուն՝ սպասուհին կանչելով կը հարցափորձէ զայն։ Այս վերջինը ամէն բան կը յայտնէ իր տիրոջը։ Մաճիտ կը փնտռուի։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Էլքալիլի (Եգիպտոս) մէջ բնակող Հայ մը իր սենեակին մէջ անձնասպան եղեր է՝ իր սենեակին մէջ ինքզինքը կախելով, իր կնոջը հետ ունեցած կռիւէ մը ետք։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ՝ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ.— Ասկէ առաջ գրած էինք թէ Գահիրէի մէջ, գոհարավաճառ Ժոզէֆ Պայնիչի վաճառատունէն Գալուստ Խաչատուրեան անուն մէկուն կողմէ գողութիւն մը գործուեր է։ Այդ գողութեան մասին հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդուին «Սթամպուլ»ի։ Խաչատուրեան ձերբակալուած է Աղեքսանդրիոյ մէջ, ամսոյս 11ին, այն պահուն ուր շոգենաւ կը նստէր։ Խաչատուրեան բարձրահասակ երիտասարդ մըն է, սեւ մօրուքով և հաճելի դիմագիծով։ Այն պահուն ուր Խաչատուրեան կը ձերբակալուէր, ուրիշ երկու Հայեր և Աղեքսանդրիայի երկու վաստահամբաւ կիներ ալ, որոնք միեւնոյն շոգենաւին մէջ կը գտնուէին, կ'ուզեն պահուըտիլ, ինչ որ կասկած կ'արթնցնէ և ամէնքը մէկ կը ձերբակալուին։ Երկու Հայերը մեղսակից են եղած Խաչատուրեանի, ինչպէս նաև կիները։ Հինգն ալ Գահիրէ կը ղրկուին։ Գողցուած գոհարեղէններուն մեծ մասը գտնուած է գողերէն մէկուն քով։ Ընդամէնը 3000 ոսկիի արժէք մը կը ներկայացնեն։

ՎՐԻՊԱԿ.— Երէկ գրած էինք թէ Եղեռնադատ Ատեանը ցկեանս բերդարգելութեան դատապարտեր է այն չորս անձերը, որոնք ասկէ առաջ Ղալաթիա Մահմուտիէ Ճատտէսին իրենց թղթավաճառի խանութը հրդեհի տուած են, վաճառատան ապրանքները «Ռօսիա» ընկերութեան իրենց արժէքէն աւելիով ապահովագրել տալէ ետքը։ Արդ, ապահովագրութիւնը եղած է «Րոյեալ» ընկերութեան և ոչ թէ «Ռօսիա»ին, ինչպէս գրուած էր սխալմամբ։

ԳՈՂԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄԸ

Երեքշաբթի օր Զաթըլճայի մէջ ձերբակալուեցաւ նաև Ալի՝ որ Գասըմ Փաշայի մէջ ձերբակալուող գողերէն Զաիմի ընկերներէն է և որ ուրբաթ օրը Զաթըլճա փախած էր։ Ձերբակալեալը յայտներ է թէ ոչխար գնելու համար հոն գացած է, բայց հաստատուած է թէ ճիշդ չէ ըսածը։ Ոստիկանութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առած է գտնելու Ալեքսի անուն գողը, որ մասնակից է գողերու ընկերութեան։ Կ'ըսուի թէ բանջարավաճառին խանութէն գողցուած 300 ոսկիի գումարը Ալեքսիի քով կը գտնուի։ Ձերբակալուած է նաև Ղալաթիա, Քիւրէքճիլէրի մէջ, Եանեացի Խրիսթօն, որ անգործ կը պտտէր։ Այս գողին սենեակը խուզարկութիւն կատարուելով, երեւան հանուեր են ոսկի ժամացոյց մը, ուրիշ ոսկի ժամացոյց մը՝ արծաթ շղթայով, Նշդրակ մը, զմելի մը, 19 հատ քառորդ ոսկի, 6 մէճիտիէ, 9 քառորդ մէճիտիէ, պայուսակ մը, Եորկի Խուրի ստորագրութեամբ 11 ոսկինոց մուրհակ մը, 4 հատ փամփուշտի պարապ խողովակ, և ուրիշ բաներ, որոնցմէ հասկցուած է թէ Խրիսթօ ալ գողերու ծանօթ ընկերութեան անդամ է։

ԻԶՄԻՐԻ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Օսմ. Պանքան ամսոյս 8/21ին չաբաթ օր հետեւեալ գիներով կատարեց իր եռամսեայ և ի տես վճարելի փոխանակագրերը.—

Գնում		
Սթերլին	3 ամսեայ	$108\frac{7}{16}$—$109\frac{1}{16}$
»	ի տես	$109\frac{3}{4}$— 110
Ֆրք.	3ամսեայ	$172\frac{1}{2}$ — $173\frac{1}{2}$
»	ի տես	$174\frac{3}{8}$ — $174\frac{7}{8}$
Մարք	3ամսեայ	$211\frac{3}{4}$— $213\frac{3}{4}$
»	ի տես	$214\frac{1}{8}$ — $214\frac{5}{8}$
Քրօն	3ամսեայ	$180\frac{1}{8}$ — $181\frac{1}{8}$
»	ի տես	$182\frac{5}{8}$—$183\frac{1}{8}$
Վաճառում		
Սթերլին	3ամսեայ	$109\frac{1}{2}$
»	չէք	$110\frac{1}{4}$
Ֆրանք	3ամսեայ	$174\frac{3}{8}$
»	չէք	$175\frac{3}{8}$
Մարք	3ամսեայ	
»	չէք	$215\frac{1}{8}$
Քրօն	3ամսեայ	
»	չէք	$183\frac{3}{4}$

ԱՐԺԷՔ ԴՐԱՄՈՑ

	Գնում	Վաճառում
Անգլ. ոսկի	$109\frac{11}{16}$	$110\frac{1}{16}$
Նափոլէօն	$87\frac{45}{100}$	$87\frac{60}{100}$
Մէճիտ	$102\frac{26}{40}$	$102\frac{20}{40}$

Ոսկին 100էն։

Վերոյիշեալ գիները ուրբաթ օրուան գիներն են թէև, բայց չաբաթ օր Օսմ. Պանքան նոյն գիներով կատարեց իր գործառնութիւնները, այսինքն ուրբաթ և չաբաթ օրուան գիներուն մէջ բնաւ փոփոխութիւն չկայ։

Գալուի Բեթրօլի հրապարակին, չաբաթէ մը ի վեր Թիթեղամանին գինը 5 փարա զեղչուած է, անփոփոխ մնալով սնտուկի գինը։ Այսպէս օրուան գինն է բէթրօլի.—

Մէճիտը 20էն Թիթեղամանն $10\frac{25}{40}$

Զոյգը $21\frac{10}{40}$ Ղշ.

» » Սնտուկ $23\frac{1}{2}$ »

Սնտուկին տարբերութիւնը թիթեղամանէն ասկէ առաջ 2 ղշ. էր, սակայն չաբաթէ մը ի վեր ինչպէս կը տեսնուի սնտուկի գինէն $\frac{1}{4}$ ղշ. բարձրացած է։

ԻՐԱԶԵԿ

Իզմիր, 10/23 փետր. 1903

Ց. Գ.—Ինչպէս կը տեսնուի վաճառման ցուցակէն, Օսմ. Պանքան այս չաբաթ 3ամսեայ ոչ մարքի և ոչ ալ քրօնի վաճառումներ չէ ունեցած։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 25 փետր.—Վիլհէլմ կայսրը կարեւոր պաշտօնաթուղթ մը կորսնցուցած է։ Մինչև հիմայ եղած փընտռտուքները անօգուտ եղած են։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ — Ռուսական կառավարութիւնը պիտի օգնէ Չինաստանի՝ փոխառութիւն մը ձեռք բերելու, զոր պիտի յատկացնէ օտար տէրութիւններու վճարուելիք տուգանքին վճարման։

ԲԱՐԻԶ.—Երեսփ. ժողովը ընդունեց Պ. Ռապիէի տեղեկագիրը՝ 54 այրերու միաբանութեանց արտօնութիւն տրուելու մասին։ Տեղեկագիրը կ'եզրակացնէ թէ՝ պէտք չէ տալ պահանջուած արտօնութիւնը։

ՀՌՈՄ.— Պապը թեթև ցրտառութիւն մը կը տառապի։ Տքդ. Լաբոնի խորհուրդ տուաւ կրճատել ունկնդրութիւնները։

ՊԵՇԹԱ.— Նոր գրուելիք զինուորներու որոշուած թիւը աւելցնելու մասին պատրաստուած ծրագիրը ամսոյս վերջէն առաջ չպիտի կրնայ քուէարկուիլ։ Պատերազ. նախարարը որոշեց յետաձգել զինուորագրութեան գործողութիւնները, որոնք տեղի պիտի ունենային փետրվարին վերջերը, մինչև որ օրինագիծը քուէարկուի։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 26 փետր.—Րիօ-Եանէյրօյէն կը հեռագրեն թէ խաշուէի թըրգամը կազմուեր է Պրազիլիոյ մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պ. Չէմպըրլէն Թրանսվալէն ճամբայ ելաւ, Անգլիա դառնալու համար։

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		$32.31\frac{1}{2}$
Ամենէն բարձր գինը		$32.32\frac{1}{2}$
Երէկուան վար գինը		$32.27\frac{1}{2}$
ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	124.50
Երէկուան բարձր գինը		$124.87\frac{1}{2}$
» վար »		124.
Քարափ		» 496
Էժիպսիէն Քրէտի Ֆոնսիէ		» 266.
Լօթիում	Ֆր.	83.
Շիրքէթը Խայրիյէ	Լ. Օ.	30.
Պանք Նաս. Կրէտ.	Ֆր.	418.50
Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	6.
» պարտաթուղթ	Ֆրք.	492
Թրանսվայ	Ֆր.	144

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Մէճիտիէ արծաթ	զշ.	108.06
Անգլիական ոսկի		110.04
Ֆրանսական ոսկի		87.21
Քրիմից		51.03
Բօլ		90.
Ռուպլի Թղթադրամ		8.62
Լոնտոն 3 ամիս		$111.07\frac{1}{2}$
Բարիզ		$22.68\frac{3}{4}$

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 25 Փետր.

Քրէտի Լիոնէ	1181.
Իտալ. Ռանթ	102.50
Օսմ. Մաքս	476
ՊԵՐԼԻՆ 25	
Ռուս. Երկթ.	131.20
Ռուպլի (100ը)	216.12
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	20.33
ԼՈՆՏՈՆ, 25	
Անգլ. գօնս.	92.50
Օսմ. Գօնս. սէրի B.	60.25
» » » C.	32.
» » » D.	29.75
Պանք Օթթօման	14.
Օսմանիէ	.—
Չէք Լոն.ի վրայ	25.370
ՎԻԵՆՆԱ 25	
Ռուս. Երկթ.	119.
Օսմ. Րէժի	343 50
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	240.

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

(Շար. դեկտ. Նուիրատուութեանց)

Տիկին Հռիփսիմէ Գ. Աբրահամեան վասն հոգւոյ իւր հանգուցեալ եղբօր՝ Տօքթ. Բարսեղ Ասլանեանի 108 զրշ., Լեւոն Կիւլէսէրեան 108, Ստեփան Համամճեան 100, Յարութիւն Անդրէասեան յՕրտու՝ 95, Գէորգ Կ. Մ. Գալէնտէրեանի առանին գանձանակէն $82\frac{1}{2}$, Տօքթ. Աստուածատուր Գավաֆեանի առանին գանձանակէն $74\frac{3}{4}$, Խաչիկ Խորասանճեանի առանին գանձանակէն $71\frac{1}{2}$, Նշան Հանէսեան 60, Զենոբ պէյ Մերամէթճեան 60, բարեսէր մը 60, Յակոբ Այճեանի առանին գանձանակէն $54\frac{1}{4}$, Կարապետ Սօլախեան 54, Մեսրովպ Պէյլիկճեան 54, Մկրտիչ Աստեան 54, բարեսէր Տիկին մը ի Գատըքէօյ ձեռամբ Երամ Կարապետեանի 54, Եղբարք Գամպէրեան ի Մարզուան 51, Միսաք Բարալեանի հոգւոյն համար 50, բարեսէր մը 50, բարեսէր մը ձեռամբ Յակոբ Գօբեանի 50, Լեւոն Սէմէրճեան $47\frac{1}{2}$, Երուանդ Տօւտեան $47\frac{1}{2}$, բարեսէր մը՝ իր վաճառատան թողուած ապրանքի փոխարժէքն ձեռամբ Յակոբ Գօբեանի $45\frac{1}{2}$, Գառնիկ Գազազեանի ճաշանին գանձանակէն 43, Գասիկ Հիւնքեարպէյէնտեանի առանին գանձանակէն $42\frac{1}{4}$, Լեւոն Կ. Ներսէսեան ի Սիվրիհիսար վասն հոգւոյ իր եղբօր Նշան Կ. Ներսէսեանի ձեռամբ Գրիգոր Գույումճեանի, Կարապետ Սրվանճեան, Մկրտիչ Եազմաճեան, Յակոբ Ճիլաճեան 40ական։

(Շարունակելի)

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

«Իւնիօն» Ապահովագրական ընկերութեան Տնօրէնութիւնը յառաջիկայ 1/14 մարտէն սկսեալ իւր գրասենեակները պիտի փոխադրէ, Սթամպուլ Սուլթան Համամ, Նորաշէն Քաթըրճի օղլու թաղը։ 20-2

ՀԱՄԻՏԻՑԷ ՓԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Փէրիքէօյի մէջ, մեր հաստատած փէսի գործարանին արտադրած փէսերը չատ գեղեցիկ են, և երբ թրջուին, առանց կրակի չորցուելով, բոլորովին նոր երեւոյթ մը կը առնեն։ Մեր նպատակը արդէն սպէս կրնանք ամփոփել.— Մրցիլ արտասահմանէն եկած փէսերուն հետ՝ չափազանց աժան ծախելով, մեր գործարանը չառաջ տանիլ, և այս պայմաններուն մէջ քիչ չահով գոհ ըլլալ։ Համիտիէ փէսի վաճառման կեդրոնատեղին է.—

Պոլիս, Պանչգաբու, Թրամվէյի ճատտեն, 21 թիւ խանութը։

Գործարանս սոյն վաճառատունէն զատ, Կ. Պոլսոյ մէջ ուրիշ վաճառատուն չունի։ Մեր յարգոյ յաճախորդները յիշեալ վաճառատան մէջ կրնան գտնել ամէն տեսն իրենց ճաշակին համեմատ չատ գեղեցիկ փէսեր, որոնք հետեւեալ գիներով կը վաճառուին։ Առկէ առաջ 13 ղրշ.ի ծախուած մէջը աթլազով փէսերը 8½ ղրշ.ի։ — 10 ղրշ.ի ծախուած մէջը կրկնակ փէսլիները՝ 7 ղրշ.ի,—8 ղրշ.ի ծախուած մէջը խսիրով փէսերը՝ 5½ ղրշ.ի։—5 ղրշ.ի ծախուած մէջը տիպիերով ծածկուած փէսերը՝ 4 ղրշ.ի։ Անոնք որ Համիտիէ փէսի գործարանին փէսերէն հատ մը առնելով գործածեն, մէկ կողմէն արտասահմանի փէսերը առնելով չարաթը 2-3 անգամ կաղապարել տալու ձանձրոյքէն և աւելորդ ծախքէն կ'ազատին, և միւս կողմէ ալ գեղեցիկ ու դիմացկուն փէսեր գործածելու առիթը կ'ունենան։

Անոնք որ կը փափաքին Պոլսոյ մէջ զանազան տեղեր խանութներ բանալով մեր փէսերը վաճառել, պէտք է դիմեն Պէյօլիւ Եէնի խան, թիւ 37-38 սենեակները, վաճառականութեամբ զբաղող Նազարէթ և Միհրան Մուրատեան եղբայրներուն, որոնք գործարանիս առեւտրական գործերով կը զբաղին։

Համիտիէ փէսի գործարանը՝ Օսմ. կառավարութեան բոլոր քաղաքներուն և գաւառներուն մէջ գործակալներու և յաճախորդներու պէտք ունենալով, 27 ղրշ.նոց թղթադրոյմ ղրկողներուն անմիջապէս 5 փէս և գործարանիս վաճառման կանոնները պարունակող ցանկը պիտի ղրկուին։

Մեր հասցէին եկած նամակներուն պատասխանները անմիջապէս կը ղրկուին։ Թէ՛ Կ. Պոլսէ և թէ Օսմ. կառավարութեան մէջ կողմերէն առնուած յանձնարարութիւնները մէկ տեսակին վրայ 50 հատէն պակաս չեն ընդունուիր։

Կ. Պոլսոյ մէջ ալ փոքրաքանակ ապրանք ծախող վաճառատունս 1էն մինչեւ 20 հատ կրնայ ծախել։

90-11

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՄԵՆ ՀԱՃ ՎԱՃԱՌԱՍՈՒՆ պատրաստ և չափու վրայ հանդերձներու, Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ, թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, տարիներէ ի վեր, իր ուղղամտութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով և փափաքելով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայր առած է Վահան Տամատեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աշխատին, պիտի չխնայեն իրենց բազմաթիւ յաճախորդներու գոհունակութեանն արժանալ և իրենց նշանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշդապահութիւն և ազնիւ ծախել շատ ծախելու հաճար, ինչ որ առկէ առաջ Արտակ Մօսիկեանի ոխան էր։ Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետ ձեւով մը միշտ ներկայ է և պաշտօն ունի հսկել թէ պատրաստ և թէ յանձնարարուած հանդերձեղինաց լաւ և անթերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի աղնիւ յաճախորդներէն չմոռնալ Հաճի Շահինն և յիշել թէ միայն այս վաճառատունն է որ ինքնօգնութեամբ հիմնուած է, «Ալլահ պէրէքէթ վէրսին»ի գործնական գաղափարով։

Նոյեմբեր 1էն մինչեւ մայիս 1 վաճառատունն կիրակի օրերն բաց է։ Մէկ թիւ 2 ղրուշ, սակարկութիւն չկայ։

ԿՈՒԶԷՔ

Լաւագոյն պարզ մը ըլլալ չատ քիչ ժամանակի մէջ ու նոյն իսկ մէկ ամբողջ օրուան մէջ սովրիլ, խիստ դիւրաւոյց մեթոտի ու մանաւոր դասախօսութեան միակ պայմանով։

ԽԱԶԻԿ Մ. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆԻ
ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՊԱՐԻ

ԴԻՄԵԼ ԲԵՐԱՑԻ ԿՈՂՄԸ կալաթա-Սարայ, Իրիսթաքի խանի, Սիդէ տը Բերա դրան մէջ սաւրիէ Միւսիւ Ա-չիլի խանութը։

ՊՈԼՍՈՑ ԿՈՂՄԸ՝ Մեծ Շուկայ, Թալիաքճըլար դուռը, Քէսճի Սեպուհ աղալի խանութը։ 10—5

Ա. Մ. ԲԻՐԱՅԻՑ ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԳՕՆԵԱԿ

ԴՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՏԻՐՈՋ 9 ՀԱՍ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՒՈՐ, ՉԱՆԱՉԱՆ ՅՈՒՐԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐԷ 35 ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ Է

կեղծերէն չխուսռելու համար, իւրաքանչիւր շիշը կը կրէ քիմիագէտ Պ. Սինկրօսի վկայականը, կնիքն ու տորագրութիւնը։ Արդ, կը յանձնարարուի չիշերու վրայ գտնուած պատրոլներուն ուշադրութիւն դարձնել

Կ. Պոլսոյ և ամբողջ Թուրքիոյ մէջ կեդրոնատեղին է Դալաթիա, Դալաթա Խան թիւ 9։

Ներկայացուցիչ՝ ՕՒԹԻԼԻԱՆՈՍ ՍԱԵԱՆԻ

ԶԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ ՍԻՆԿԱՒԻ ԹՈՒՂԹ

Թիւ 14- ՓԻՒՖՈՒՆԻ -14 Թիւ

Այս սիկաւի թուղթերը, որոնք խաբխոխ նշանը կը կրեն, իրենց ընտիր տոկունութեան հետեւանօք մեծ յաջողութիւն գտած ըլլալով, չատ մը կեղծերը երեւան եկած են. կեղծարարները դէմ օրինական միջոցներ ձեռք առնուած են թէև, բայց կը յանձնարարուի յարգոյ յաճախորդներուն ալ, որ մանաւոր ուշադրութիւն ընեն նոյն ջոկղթերու տեսակին, ինչպէս նաև Թիւ Թիւն կէսմրիկի Թիւ 14, մեր վաճառատան յատուկ վաճառանիշին, որովհետև ծխավաճառներէ ոմանք, աւելի սակ չտնէլու փափաքով, յաճախորդները կը խաբեն, և մեր ընտիր ու զուտ թուղթին տեղ վար տեսակ և կեղծ թուղթեր քչել կ'աշխատին։ Ամէն պարագայի մէջ կրկին ու կրկին կը յանձնարարուի մանաւորապէս ուշադրութիւն ընել Թարխոխ նշանին, և Թիւ 34 Թիւթիւն կէսմրիկիի պղտոտային վրայ ներ վաճառատան վաճառանիշին։ 78-24

ՂՈՒՐՁԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՎԱՆԻՇՆԵՐՈՎ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ՍՏԱՑՈՒԱԾՈՑ

ասիտուլօ-Քարպօնիք բնական հանքային ջուր

ՆԱՐԶԱՆ

զովացուցիչ ու մարսեցնող պատուական սեղանի ըմպելի

Խիստ օգտակար է հետեւեալ հիւանդութեանց դէմ մաքառելու համար.—

1. Մինդատութեան անբաւականութիւն։
2. Ջարդար յոդնութիւն։
3. Միզափամիուշտի քրոնիկ իլուած։
4. Միզափամիուշտի չէնի-էյ։
5. Ծնցուղի իլուած։

Դրասենեակ և Թուրքիոյ համար գլխաւոր մթերանոց Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Ղալաթիա Լոյտ խան, մաքսատան դէմը։

Մնուուկին գինն է 190 ղրշ. (90 չէչ)։ կէս մնուուկին գինն է 95 ղրշ.։

ՎԱՐԶՈՒ ՍԵՆԵԱԿՆԵՐ

Պոլիս, Պապը Ալի պղտոտային վրայ 20 թիւ, «Սուրհանդակ»ի տպարանին մէջ տրամադրելի կան 3 սենեակ և մէկ սուֆա, որոնք չատ լաւ կը յարմարին բժիշկ, փաստաբան, ատամնաբոյժ, յանձնակատար և այլն. անձերու իրենց գործատեղի։ Վարձել փափաքողները հէնց է դիմեն թերթիս տնօրէնութեան։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ

ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԴԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԳՈՂԱՐԵՂԷՆՆԵՐ

ՈՒՆԵՆԱԼ
ԳԻՄԱԾՔԻ

Պօլիս, Ոսկերչաց Շուկայ
ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի Եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ, ոսկի և արծաթ չղթաներ և արծաթեայ պատառանիներ։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, ճոպճոպելին համար չաբաթական հարիւրին 5 վճարում։

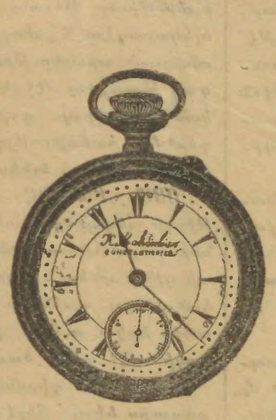
ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ՋԵՂՋ

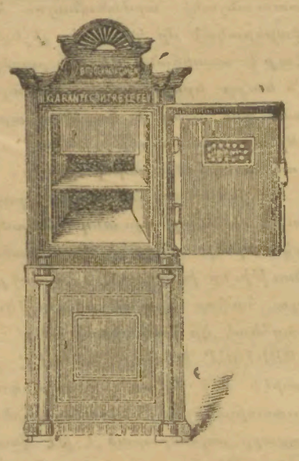
Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն 100ին 10 զեղչով եւս կ'առնուին։

Գ. ՄԱԳՈՒԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՍԻՐՔՃԻԻ ԹՐԱՄՈՒՃԻ ՊՈՂՈՏԱՑԻՆ ՎՐԱՑ ԹԻՒ 24 ՓԷՕՐԻՒԼԻԻ ՀԱՆԻՆ ՏԱԿԸ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԵՒ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

Մեր այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնուին Եւրոպայի ամէնէն նշանաւոր գործարաններէն ընտրուած գրպանի ընտիր ժամացոյցներ՝ ոսկի է, արծաթէ, ոլոլոճ և նիքելէ, ինչպէս նաեւ սեղանի վրայ դնելիք և պատի ժամացոյցներ, որոնք կրնան լարուիլ 24 ժամը, չաբաթը կամ 15 օրը անգամ մը։ Կը գտնուին ոսկի, արծաթ չղթաներ, ապարանջաններ, օղներ, և նուէր տրուելու յարմար ընտիր առարկաներ։ Վերոյիշեալ ոլոլոճ (Նիւրեոռք կնիքով) ժամացոյցներու գինն է 100 ղրշ., մէկ կողմը ապակիով արծաթ 132 ղրշ., և երկու կողմը կափարիչով արծաթ 140 ղրշ.։ Գրպանի ժամացոյցներու մէջ մասնաւորապէս կը յանձնարարուին «Նիւ-Եորք» կնիքը ունեցողները, որովհետեւ ասոնք քրօնօմետրոյի նման լաւ կը բանին։

Այն դրամարկղը որուն պատկերը կ'երեւայ, Վիեննայի հռչակաւոր Bruder Hesky գործարանին կը պատկանի. ուշադրութիւն ընելու է այդ կնիքին զոր չունեցողը կեղծ է։ Այս վիեննականներէն զատ վաճառատունս մէջ կը գտնուին բանակարաններու յատուկ անգլ. ընտիր և չատ դիմացկուն դրամարկղներ ալ, որոնց գինն է 3½ Օսմ. ոսկի միայն. գաւառներէն եղած ապապրանքները մեծ խրատնամով և փութով կը գործադրուին։ 72—42

Քիլոնոց	Վիեննական դրամարկղներու գիներն են					
170	մէկ կղպանքով	6	Օսմ. ոսկի	332	քիլոնոց երեք կղպանքով	10 Օսմ. ոսկի
170	երկու »	7	» »	400	» » »	12 » »
250	» »	8	» »	500	» » »	14 » »

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828-1829ԻՆ Ի ԲԱՐԻՋ
ՎԱՆՏՈՄԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, ԹԻՒ 9 ՇԷՆԳԻՒՂ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	252	միլիոն ֆրգ.
1900ին գանձուած ապահովագիր	21	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ	107	» »
Ապահովագրուած դրամագլուխ	19	միլիառ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	120	միլիոն ֆգր.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	260	» »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագիր	17	» »

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԸ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Թուրքիոյ մէջ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂԸ կեանքի վրայ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Արեւելքի համար մասնաւոր եւ դեղչեալ սակացոյցերով։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅԱ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Արեւելքի ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ ՂԱԼԱԹԻԱ, Օսմ. Պանքային դիմացը.

ԻՒՆԻՕՆ ՕՖ ԼՕՆՏՈՆ
UNION OF LONDON

ՕՆԴԻՒԹԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԻՄԱ

1714ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ

Դրամագլուխ . . . Ա. Ո. 3,950,000

Ցարեկեան ապահովագիր գաւ. Ա. Ո. 1,100,000

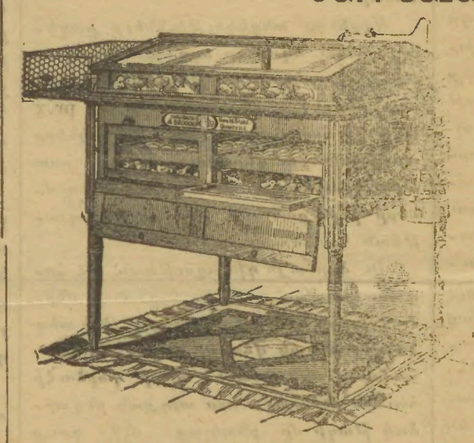
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՅԱԿՈՐԵԱՆ ԽԱՆ, ԹԻՒ 71 ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ԿԱՐԴԸ

ՀԻՒԵՐ-ՄԻԱՑ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆ Է ՕՍՄ ԿԱՅԱՅ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Գործակալութիւններ գաւառային գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

ԱՄԵՐԻԳԱՆԸՆ ՔՕԼՕՋԳԱ ՉԸԳԱՐՄԱԳ INCUBATOR ՄԱՔԻՆԱՒԱՐԸ

Քօլօջգա չըգարմաղա մախսուս օլան իչպու մաքինալար չիմիչէ գաւառ կէօրիւնէն պունլարա միւմանալ ալէթլերին էն միւքէմմէլի օլարգ՝ պաչանա թէքնամէ թաստիգ օլունապիլիր։ Մէկ քիր մաքինալար մուխ թէկիճ գրթալարաս օլուգ 50 եախօտ 100, 200 վէ եախօտ տահա զիյատէ միգատրաս եումուրթալարը իսթիապ իտէրլեր։ Իչպու գօլօջգա մաքինալարը իչէ սահր էաէվաթը գրահիչ Գալաթասա Մահմուտիչէ ճատտէսինէ 57 նիւմէրօլը թ. Մօտաւոլաք վէ չիւրէգեասըն Ա. մերիգա էմթաա գուվաճեասը չիւպէսինէ զայէթ էհվէն ֆիյաթլա սաթըլմագտա տուր։

ԹԷՁ, խնայողական նախաճաշ
ԹԷՁ, մննդարար
ԹԷՁ, մարսողական
ԹԷՁ, առողջապահիկ

Մեր վաճառատան տէպ տէպ կը հանուին Հնդկաստանի, Սէյլանի, Ջինի և Ճավայի ընտրելագոյն ապարակներէ

ԹԷՅԵՐ

որոնք մեծ քանակութեամբ կ'ապահին։ Այս անգամ հասած և հասնելիք լաւագոյն թէյեր չատ գոհացուցիչ գնեւլով կը վաճառուին. տուներու մէջ գործածելու ԹԷՅԵՐ չատ խնամով պատած են որոնք գոհ կը թողուն այցելուները։

Այցելեցէք ԱԻՆՏԻՍ ԱԼԻՄԵԱՆԻ վաճառատունը Թահմիզ փողոց, թիւ 49 Կ. Պոլիս։

Գաւառներէ յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին գոհացուցիչ պայմաններով։ 104—29

ՀԱ ԿԱՐՏԻԷՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

26 ԱՎԸՆԻ ՏՂ ԼՕՌԷՐԱ ԲԱՐԻՋ

Շատ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով կ'ապահովագրէ տուներ իսաներ, մթերանոցներ, գործարաններ և.ն. և.ն., ինչպէս նաև առնոնց մէջ գտնուած ապրանքները և կարասիները՝ թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ.

Արագ եւ կանոնաւոր վճարումներ

ԱՐՆԻԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ ՏՆՕՐԷՆ

ԷՐՆԷՍՏ ԿԼԱՎԱՆԻ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՅԱԿՈՐԵԱՆ ԽԱՆ, 67

Գոհացուցիչ քօմիսիոններ կը տրուին ծանօթ միջնորդներու։ Տնօրէնը գործակալներ կուզէ այն քաղաքներուն մէջ ուր ներկայացուցիչ չունի։ Լաւ յանձնարարականներ կը պահանջուին։ 52—25

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 մարտ 20ի կայս. Ուքազով արտօնուած կեդրոնատեղին Բեռերսպուրգ, իրեն յատուկ չէնքը։ Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կ'ընդունի կեանքի վրայ, և ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ, ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ, ցկեանս ապահովագրութեան ՇՈՒՏԿԱԱՐՌՈՎ եի ՇՈՒՏԵՆԱԻՈՎ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ, ինչպէս նաև ՀԱՑԵԼԻՆԵՐՈՒ եի ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ կատրուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխն է ամբողջովին վճարուած 10,666,667 ֆրգ.
Երաչխաւորութեան գումար 122,000,000 »
Ընկերութեան ապահովագրուողներուն վճարուած դրամագլուխ եւ վնասուց հատուցում 249,400,000 »
1901 տարւոյ մէջ գանձուած ապահովագիրն և տոկոս 54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Ինսիլ Ընկերութեան Արեւելեան Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՕՐ ՐՆԲԻՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ
MARITIME INSURENCE Cie
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 130000

Այս ընկերութիւնն ևս չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն և դրամածրարներն չպիտէս նաև ամենուրեք թղթատարով ղրկուած իրեղերը խիստ չահաւէտ եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՑ, Գ. Ց. ՍԵՐՈՐԵԱՆ.— Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալիփաշա Խան թիւ 22։